

Jelezni lehet a hiányosságokat

Gyakori a játszótéri rongálás

Fotó: Nagy Tibor

A tavasz beköszöntével ismét benépesedtek a marosvásárhelyi játszótérek, délutánonként a szülők előszeretettel viszik ki gyerekeiket a szabadba. Ebben az időszakban a polgármesteri hivatal által megbízott munkások több helyszínen javítják, újrafestik a megrongálódott játszótéri bútort. Sajnos vannak, akik pusztán szórakozásból rongálják a hintákat, csúszdákat, padokat.

Menyhárt Borbála

Az elmúlt héten több, gyerekeivel a ligetbéli játszótérre látogató szülő nehezményezte, hogy a csúszdákhöz vezető lépcső alatt tönkrement deszkadarabok voltak egy kupacba összegyűjtve, a csúszdák közötti átjáró részen, a védőkorláton helyenként hiányzott egy-egy deszka, a résen egy kisebb gyerek könnyűszerrel kieshetett volna. A napokban, otjártunkkor a munkások javában dolgoztak a játszótéren, festették a kerítést, a padokat, következett a csúszdák, hinták javítása. Mint mondták, kupacba gyűjtötték a kiesett, esetenként elkorhadt deszkákat, hogy egyszerre szállítsák majd el.

Nemrég fejezték be a Kövesdombon, a piac szomszédságában lévő játszótér felújítását, az elkerített felületen szépen rendbe tett bútort, kis csúszdák, mászóka, homokozó várja a legkisebbeket, az idősebbek pedig a padokon pihenhetnek meg. Nem messze tőle, a Maros Művészegyüttes székháza előtt viszont már akadnak hiányosságok, a hinták szélei töredeztettek, a gyerekek könnyen megkarcolhatják magukat.

(Folytatás a 10. oldalon)

Nem adjuk fel!

Sajtónyilatkozatban foglal állást a mai tanácsülést megelőzően a Római Katolikus Teológiai Líceum helyzetéről a Civilek a Katolikus Iskoláért szülői csoport. Megállapítják, hogy az iskolát ért feljelentések sorozata rosszindulatú és kimondottan az etnikai feszültségkeltés eszköze.

4.

Az Everest árnyékában

Legutóbbi nagy kalandjáról tartott vetített képes előadást a marosvásárhelyi nyugdíjas orvosok és gyógyszereszek klubjában március végén Veress Zsombor, a világhíró segesvári gyógyszerész.

5.

Műfogak beépülése

A fogászati implantátumok biointegrációjáról tartott érdekes és sikeres előadást a Marosvásárhelyi Fogorvosi Napokon dr. Turzó Kinga egyetemi docens, a Szegedi Tudományegyetem Fogorvostudományi Karának dékánja, az Orálbiológiai és Kísérletes Fogorvostudományi Tanszék vezetője.

6.

Belfenyéri Gábor gombavilága

Természetjárók, gombászok baráti körében bemutatták a Belfenyéri Gábor és Téglás Zoltán által összeállított két CD-lemezt, amelyek Marosvásárhely és környéke, illetve a Nagymezőhavas és környéke gombavilágát mutatják be képekben, rövid szövegkísérettel.

10.

IS inter SHOP

5 % árkedvezmény !

Minden vásárló, aki felmutatja a kupon árkedvezményben részesül.

Mit kell tennie?

1. Vágja ki a kupont!
2. Térjen be a November 7-ben található új üzletünkbe!
3. Mutassa fel az árkedvezményt igazoló kupont!

A kedvezményes kupon csak a November 7-ben található üzletünkben érvényes!

5 % ÁRKEDVEZMÉNY KUPON

Aktuális

Lángoló indulatok

Karácsonyi Zsigmond

A gyergyószentmiklósi tüzesetet kiváltó indulatok áttekintése a közösségi médiára is. Maga az eset elszomorító, de szerencsére nem követelt emberáldozatot, és ezért nem lenne indokolt az országos hírverés, ha nem merült volna fel a szándékos gyújtogatás gyanúja. A feltételezett önbíráskodást kiváltó okok már elmélyültebb elemzést igényelnek. A tüzeset kárvallottjai azok a roma származású egyének, akiket nagy összegű rablás-sal, garázdasággal, környezetük zaklatásával gyanúsítanak. Sajnos a jelenség általános. Minden nagybácska városnak megvan a maga cigánytelepe, putrisora, ahonnan csapatostul rajzanak ki a kéregető, fosztogató kiskorúak, a betörésre, lopásra szakosodott börtönképzettek. Még mielőtt a megélhetési romajogvédők keresztre feszítenének, leszögezem: mindennemű erőszakot és önbíráskodást elítélek. Tény, hogy léteznek megoldatlan szociális gondok a cigány lakosság körében, amit tovább mélyít a munkahelyhiány. De az is tény, hogy az elmúlt negyedszázadban külföldi támogatással létesített felzárkóztatási programok szerre csődöt mondtak, és csendesen kivonultak. Végül soron az adófizető lakosság és vállalkozások viselik szociális ellátásuk terhet, ami elégedetlenséget szül. Ráadásul a törvénytisztelő állampolgárok megdöbbenéssel tapasztalják, hogy miként surrannak át a törvény kiskapuján (Folytatás a 3. oldalon)

ÁPRILIS

6., csütörtök
A Nap kel
6 óra 53 perckor,
lenyugszik
19 óra 57 perckor.
Az év 96. napja,
hátravan 269 nap.

IDŐJÁRÁS

Borús égbolt, eső várható
Hőmérséklet:
max. 17°C
min. 2°C

Isten éltesse!

Ma **VILMOS, BÍBORKA**,
holnap **HERMAN** napja.
HERMAN: német eredetű, je-
lentése: hadi férfi.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. április 5.

1 EUR	4,5416
1 USD	4,2582
100 HUF	1,4660
1 g ARANY	171,5226

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadjunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

A közművelődés napja tiszteletére

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Maros megyei szervezete április 12-én, szerdán 12 órai kezdettel az erdélyi magyar közművelődés napja tiszteletére ünnepi műsort tart a Marosvásárhelyi Evangélikus Lutheránus Egyházközség templomában (Régi Kórház u.). Az ünnepség keretében sor kerül az EMKE Országos Elnöksége által adományozott oklevelek átadására. Díjazottak: Papp Noémi evangélikus, Kántor Attila református, Kecskés Csaba unitárius és Sebestyén Péter római katolikus lelkészek.

Húsvéti kórushangverseny

A marosvásárhelyi Eufónia pedagóguskórus húsvét nagyhétében, április 12-én 18 órára kórushangversenyre hívja az érdeklődőket. Helyszín: Bolyai téri unitárius templom. Műsor: Bach-, Vivaldi-, T. Albinoni-, G. Fauré-, G. Pergolesi-, L. Delibes- és G. Caccini-művek. Karnagy: Strausz Imre-István, zongorán kísér Makkai Gyöngyvér.

Passió – nagypénteken

Nagypénteken, április 14-én 18 órától a marosvásárhelyi unitárius egyházközség templomában a passiót, Jézus szenvedésének történetét hallgathatják meg az érdeklődők. Előadják: a Marosvásárhelyi Bolyai Téri Unitárius Egyházközség tagjai és az Eufónia pedagóguskórus. Karvezető: Strausz Imre István, orgonán kísér Molnár Tünde orgonaművész.

Egészségmegőrző torna Marosvásárhelyen

Az érdeklődők egészségmegőrző és energizáló mozgás- gyakorlatokon vehetnek részt, ahol jógaelemeket, egyéb légzés- és izomfejlesztő gyakorlatokat is végeznek pénteken 18 órától Marosvásárhelyen. Érdeklődni a 0727-327-816-os telefonszámon.

Tavaszi nagytakarítás

Marosvásárhelyen április 25-ig zajlik a tavaszi nagytakarítás. 6-án, ma a Raktár, Felszabadulás, Otthon, Körös, Prut, Casin, Tazlău, Vlegyásza, Vasile Lupu, Kukorica, Meggyesfalvi, Măcin, I. H. Rădulescu, Băneasa, Băneasa-Cukorgyár, Méh, Cserna utcákból viszik el a szemetet. 7-én, pénteken a meggyesfalvi erdő szélén, a Nagydisznódi, Hunyadi, Resica, Kudzsír, Domb, Dél, Kapa, Ősz, Március 8., Termés utcából, míg április 8-án a Líceum, Petre Popescu hadnagy, Bernády György, Krizantém, Fürdő, Sáros (Tárgului), Ion Creangă, Kogălniceanu, Borsos Tamás, Gh. Avramescu tábornok, Pádis, Zefir, Dr. Kozma Béla (Hargita) utcákból szedik össze a hulladékot. A magánházak és a tömbházak lakói a szemetet (az építkezési, bontási hulladék kivételével) egy nappal a beütemezett időpont előtt helyezik ki a járdára. A száraz faágakat külön kell gyűjteni.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Meghalt Jászberényi Emese, a Marosvásárhelyi Rádió magyar szerkesztőségének nyugalmazott vezetője

Életének 77 esztendejéből 55-öt a rádióknak szentelt. Volt az ifjúsági műsor szerkesztője, majd a művelődési műsoroknak szentelte életét. Aligha akad az erdélyi magyar művelődési életnek olyan kiemelkedő személyisége, akit ne szólaltatott volna meg a Marosvásárhelyi Rádióban. Leginkább a színház, a színészek munkája érdekelt, neki is köszönhető, hogy egy időben a rádiót a nyolcadik erdélyi magyar színházként emlegették, hiszen a Rádió-színházban 1985-ig műsorra került a legtöbb erdélyi magyar színi előadás.

Alig került ki a kolozsvári egyetem padjaiból 1962-ben, máris a Marosvásárhelyi Rádióhoz került, a Székelyföld rádiójához, amelyet ő is bejárt keresztül-kasul, mikor riporterként, mikor szerkesztőként, hiszen a Vastaps – a rádió nyílt műsora – a helyszínen készült, a közönség részvételével. Az ifjúsági műsornak, a Szívárványnak is ő találta ki az átfogó szerkezetét, majd a művelődési műsorokban a színházi rovatok szerkesztője lett.

1985-ben, amikor megszüntették a területi stúdiókat, a Gyerekkönyvtárhoz került. Ott is rádiósnak tartotta magát – mint mindannyian –, s másolatokat készített a legérté-

kesebbek tartott hangszalagokról, hiszen attól féltünk, hogy a Bukarestbe szállított hangtárnak a megsemmisítés lesz a sorsa.

1989-ben hitetlenkedve fogadta a változás hírére, aztán annál nagyobb lendülettel fogott újra munkához. Megte-remtette a Helikont, azt a művelődési magazinműsort, amelyben zene, irodalom és a színház, az előadó-művészet megannyi ága otthonra lelt. De előbb meg kellett újra alapozni az újraindult Marosvásárhelyi Rádiót, és ehhez ő is hozzájárult. 1990 márciusában a kórházban kereste meg Juhász Ilonát, akinek megrázó történetét Jászberényi Emese által ismerhette meg a világ.

A föllendülő művelődési élet hű tükrét igyekezett meg-teremteni a Helikon című műsorával, amelyben nemcsak a nyílt színen látható-hallható teljesítményeket mutatta be, hanem a kulisszák mögött olyan felemelő csemegéket is, mint Sütő András és Sinkovits Imre vidám, felszabadult beszélgetése a művészetről, a művész felelősségéről, olyan témáról, amelyről kötetlenül, pátosz nélkül szinte lehetetlen megszólalni, de Jászberényi Emese felfigyelt az alkalomra, és szalagra rögzítette.

1991-ben a magyar szerkesztőség vezetője lett, s ez újabb feladatokat jelentett: a Székelyföld legjelentősebb szerkesztőségének helyzetét kellett őrizni, sőt erősíteni.

Fiatalkorát kellett kiválasztania, akik közül a legtöbb ma is a rádiónál dolgoznak, új műsorokat kellett bevezetni, hiszen nőttek az elvárások is, de eközben óvta a rádió hagyományait is. A rádió szünetjelére is büszke volt, amelyet férje, Kozma Mátyás hangszerelt – magyar népdalból. A több évtizedes hangfelvételeket fel-frissítettte, kazettára másoltatta, és a rádió kiadásában kazettákra váltak hozzáférhetővé a hangtárakból kiemelve olyan produkciók, amelyek méltán váltották ki a közönség érdeklődését. Az erdélyi rádiókabaré sem született volna meg nélküle, és neki köszönhetjük a rádió fennállásának 40. évfordulójára kiadott könyvet is – Szól a rádió –, amelyben a rádió története mellett a munkatársak munkáival (interjúk, elemzések, riportok) is megismerkedhetünk – Jászberényi Emese szerkesztésében.

Nyugdíjasként is figyelemmel kísérte a rádió munkáját, az újabb teljesítményeket. Érzékenyen figyelt mindenre, ami a rádióval kapcsolatos volt. Manapság is, az Arany-szalagtárban megelevenedő hangfelvételek között gyakran halljuk a riportert Jászberényi Emese hangját, amint ahogy ezután is helyet kell kapnia a műsorban számtalan interjúknak, riportnak, műsorrészletnek, Jászberényi Emese örökségének.

Gáspár Sándor

Kreatívan Szent Lászlóról

Pénteken és szombaton zajlik Marosvásárhelyen az erdélyi Római Katolikus Főegyházmegye IX. kreativitásvetélkedője. A nagyszámú fiatal mozgósító és önálló alkotómunkára ösztönző idejű rendezvény témája: Szent László éve. A vetélkedőre közel 1100 diák regisztrált hét megyéből (Bihar, Hargita, Fehér, Kolozs, Kovászna, Maros és Temes).

Az ünnepélyes megnyitót április 8-án, pénteken 15 órától a Bolyai Farkas középiskola dísztermében tartják.

A további program: 16 ó.: tánc (Bolyai-díszterem); 17.30 ó.: dramatizálás (Bolyai-díszterem); 16 ó.: sport (Bolyai-sportpálya); 16 ó.: film (Bolyai-amfiteátrum).

Szombaton: 9 ó.: rajz, dombormű (Római Katolikus Teológiai Líceum); 9 ó.: irodalom (katolikus líceum); 9 ó.: zene (Bolyai-díszterem); 9 ó.: fotó, plakát, naptár (katolikus líceum); 10 ó.: szavaltat (Deus Providebit Ház – Szent Mihály terem).

A vetélkedőt szombaton 18 órától szentmise és a díjazás zárja a Keresztelő Szent János-plébániatemplomban.

RENDEZVÉNYEK

Regemondó vetélkedő

Április 7-én és 8-án a marosvásárhelyi Ariel Gyermekek és Ifjúsági Színházban (Nyomda utca) szervezik meg a IX. regemondó vetélkedő országos szakaszát. 7-én, pénteken 19 órától a megnyitó ünnepségre kerül sor, 8-án, szombaton 9 órától zajlik a vetélkedő. A rendez-

Felújított gyerekotthon

Április 8-án, szombaton 10 órakor felavatják a marosvásárhelyi Mihai Eminescu utca 30. szám alatti Lídia otthon felújított fűtésrendszerét. A Fomco Group alkalmazottai karitatív kezdeményezésük során 15.500 lejtel támogatják a ház fűtésrendszerének a felújítását. Ez az összeg a beruházási érték fele. Az avatóünnepséget megelőzően, 10 és 12 óra között a Creativity Kids Club önkénteseinek irányításával interaktív programot szerveznek az otthonban levő gyerekeknek. 12 órakor a hivatalosságok és meghívottak jelenlétében használatba adják a fűtésrendszert.

Hagyományörző gyermekprogram a múzeumban

Április 8-án, szombaton délelőtt 10 órától a tavaszi ünnepkör szokásaival ismerkedhetnek meg az 1-4. osztályos gyerekek a marosvásárhelyi Néprajzi és Népművészeti Múzeumban. A délelőtt során alkalom nyílik éneklésre, népi gyermekjátékokra, húsvéti zöldágazásra, tojásfestésre és egyéb kézműves-foglalkozásokra. Az eseményen a szülők, nagyszülőket is szívesen látják a szervezők. Belépő: 5 lej (testvérek és csoportok esetén kedvezményes árú jegyek válthatók). Jelentkezni a következő elérhetőségeken lehet: virginasemese@yahoo.com, tel. 0720-671-640. A program szakmai partnere a Hagyományok Háza.

vény a 16.30 órakor kezdődő záróünnepséggel és a díjkiosztással zárul.

Önálló előadást a dzsesszben

Ma, április 6-án 20 órától Mogács Dániel, az RTL Klub Showder Dumasínház humoristája tart önálló előadást Marosvásárhelyen, a Jazz and Blues Clubban. Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztárában, illetve a Sörházban vásárolhatók 25 lejért.

Lengyelország nem enged a brüsszeli nyomásnak

Lengyelország nem enged a migráció ügyében gyakorolt brüsszeli nyomásnak, továbbá is megfontolt és észszerű politikát fog folytatni e téren – jelentette ki szerdán Beata Szydło lengyel miniszterelnök.

Beata Szydłót sajtóértekezletén kérdezték meg a The Times című brit napilap keddi értesüléséről, miszerint 21 uniós tagállam ultimátumot akar intézni idén Magyarországhoz és Lengyelországhoz, amelynek értelmében vagy elfogadják a migránsok rájuk jutó áttelepítési kvótáját, vagy az Európai Unió (EU) „pénzügyi és politikai” szankciókat vet ki velük szemben.

A lengyel kormányfő rámutatott: eddig egyik uniós tagállam sem teljesítette az Európai Bizottság 2015 szeptemberében megszavazott egyszeri

menekültátírányítási kvótáját. Felidézte: 2015 novemberében beiktatott kormánya kezdettől fogva ellenzi a menekültelosztási kvótákat, és „egész Európára nézve rossznak tartja ezeket”.

Úgy értékelte: az EU „végzetes hibát” követett el, amikor meddő, a migrációs problémát nem kezelő megoldásokat fogadtak el, engedve ezzel „különféle lobbicsoportok nyomásának, de nagymértékben Németország nyomásának is”. Szydło szerint „a felelőtlen uniós migrációs politika” egyik következménye a Brexit.

A lengyel kormányfő úgy látja: „valaki továbbra is rombolja az EU egységét, nyomást gyakorolva a hibás migrációs politika folytatására”. Hangsúlyozta: kormányfőként „ellen fog állni az alkalmazott zsarolásnak és nyomásnak, amely Brüsszelből is irányul”.

„Nyugodtan megmondhatom, hogy Lengyelország továbbra is nagyon megfontolt és észszerű migrációs politikát fog folytatni” – fűzte hozzá.

A 2015-es egyszeri menekültátírányítási kvótába az előző lengyel kormány – a többi visegrádi tagországtól eltérően – beleegyezett, és 7 ezer ember befogadására kötelezte el magát 2017 végéig. A görögországi és az olaszországi táborokból átvállalando migránsok befogadására a jogfolytonosságra való tekintettel Szydło kormánya is készen áll tavaly márciustól, bár elvi szinten ellenezte ezt. Az átírányítást végül a görög és az olasz hatóságok megszüntették a táborokban végzendő menedékjogi eljárás nehézségei miatt.

Az állandó uniós menekültelosztási rendszer létrehozását Varsó elutasítja. (MTI)

Brexit: az EP meghatározta a kiválási feltételeket

Meghatározta az Európai Parlament az Egyesült Királyság uniós tagságának megszűnéséről létrejövő esetleges egyezség elfogadásához szükséges feltételeket, és amennyiben ezek nem teljesülnek, a képviselők nem fogják majd jóváhagyni a megállapodást – tájékoztatott a parlament sajtószolgálat, miután a testület szerdai plenáris ülésén megszavazták a kritériumokat tartalmazó határozatot.

A néppárti, szociáldemokrata, liberális és zöld frakció által beterjesztett dokumentumban elvetették a párhuzamos tárgyalások lehetőségét. Kiemelték, csak akkor kezdődhetnek meg a tárgyalások a felek közötti jövőbeli kapcsolat feltételeiről, ha megfelelő ütemben haladnak az egyeztetések a kilépési megállapodásról. Ennek kapcsán megjegyezték, hogy bármilyen átmeneti megállapodás maxi-

mális időtartama három év lehet. A jövőbeni kapcsolatokra vonatkozó meg egyezés pedig csakis azután köthető meg, hogy az ország ténylegesen kivált az unióból.

Az Európai Parlament szerint nem lenne tanácsos a jövőbeni gazdasági kapcsolatok kérdésében ágazati megállapodásokat, a biztonság és a gazdasági együttműködés összekapcsolásával pedig különalkut kötni. Emellett ismételt megerősítették, hogy a négy szabadság – a tőke, az áruk, a szolgáltatások és a munkaerő szabad mozgása – szétválaszthatatlan.

Mint írták, elsődleges fontosságú, hogy garantálják a jogait a szigetországban élő uniós állampolgároknak, illetve a briteknek az EU huszonhét országában. A képviselők hangsúlyozták, hogy az Egyesült Királyságra egészen a kilépés pillanatáig érvényesek maradnak a szerződéses jogok és kötelezettségek.

Ide tartozik, hogy Londonnak az EU-ból kilépve is teljesítenie kell majd a közös-séggel szemben fennálló pénzügyi kötelezettségeit.

Kitértek rá, hogy a folyamat során biztosítani kell az észak-írországi helyzet stabilitását és el kell kerülni a fizikai határ újbóli felállítását.

Az uniós parlament „jóhiszemű és átlátható” tárgyalásokra szólította a feleket, az Egyesült Királyságot pedig óva intette attól, hogy bármelyik tagállammal külön egyezkedésbe kezdjen.

Bár szakemberek szerint a parlament csak marginális szerepet fog játszani a tárgyalásokon, az Egyesült Királyság és az EU közötti esetleges egyezséget az Európai Parlamentnek is jóvá kell majd hagynia, sok képviselő pedig azzal fenyegetett, hogy nem fogadják el a megállapodást, amennyiben az valamilyen szempontból sérti az uniós alapértékeit. (MTI)

Ország – világ

475 évnyi szolgálati időt vásároltak az aradiak

475 évnyi, a nyugdíjazásnál számító szolgálati időt vásároltak meg az elmúlt 5 hónap folyamán aradiak, 324 személy több mint 1,5 millió lejt fizetett ezért. A legtöbb aradi kétévnyi szolgálati időre kötött szerződést, 19 személy azonban a maximális, 5 éves időszakot vásárolta meg – mondta szerdán az Arad Megyei Nyugdíjpenztár ügyvezető igazgatója. Azok, akik szeretnek volna nyugdíjba vonulni, de nem volt elég letöltött szolgálati idejük, a nyugdíjazást megelőző egy hónap és öt év közötti periódusra nyugdíjbiztosítási szerződést köthettek. A leszerződött időszak lehetett folyamatos, vagy az említett öt év alatt több részletből is összetevődhetett. A szolgálati időt 2011-től lehetett megvásárolni. A 2016/186-os törvény olyan személyeknek szól, akik még nem nyugdíjasok, ők kifizethetik a társadalombiztosítást azokra az időszakokra, amikor nem voltak biztosítva az állami nyugdíjrendszerben vagy bármely ahhoz tartozó társadalombiztosítási rendszerben. A jelenlegi feltételek mellett 2017. április 26-áig lehet ezzel a lehetőséggel élni. (Mediafax)

Sürgősségi eljárással szerzik be a kanyaró elleni oltóanyagot

Florian Bodog egészségügyi miniszter aláírta a kanyaró elleni oltás sürgősségi beszerzésére vonatkozó eljárást. Kijelentette: tud az oltóanyaghiány okozta gondokról, a készletek nem ürültek ki teljesen. Március 31-ig Romániában 4025 kanyarós esetet regisztráltak, és 18 haláleset is történt, öt Arad, négy Temes, négy Dolj, három Krassó-Szörény és egy-egy Szatmár megyében, illetve Bukarestben. Kanyarós megbetegedések 37 megyében voltak, a legtöbb Krassó-Szörény, Temes és Arad megyében. (Mediafax)

A munkaügyi és a társadalmi párbeszédért felelős miniszterek menesztését kéri az Alfa Kartell

Az Alfa Kartell szakszervezeti szövetség a munkaügyi és a társadalmi párbeszédért felelős miniszterek sürgős menesztését kéri az egységes bérezési törvény tervezetének kidolgozása során felmerült tévedések, valamint hozzá nem értés miatt. Egy Sorin Grindeanu kormányfőhöz intézett nyílt levélben a szakszervezetiek a Boc-kormányhoz hasonlítják a szociálliberális kabinet eljárási módját, hangsúlyozva, ők is elzárkóznak a társadalmi partnerekkel való párbeszédétől. Rámutatnak, egy ennyire fontos sarkalatos törvényhez széles körű vitára van szükség valamennyi érintett féllel, minden tevékenységi kör képviselőjének a bevonásával, hiszen sokan nem láttak egy sort sem a tervezetből. „Ennek a hozzáállásnak egyetlen magyarázata van: nem akarnak egy olyan egységes bérezési törvényt, amely felszámolja a rendszerben tapasztalható eltéréseket, hanem olyan jogszabályt akarnak, ami konzervál bizonyos előjogokat” – áll az Alfa Kartell által a kormányfőhöz címzett nyílt levélben. (Mediafax)

Kár lenne

Ha nem tetszik a vajas kenyér birtokosa nekünk, mert gögös, nagyképű, egészen mást mond, mint ami a mi szájunknak izlése, antipatikus, mert kőgazdag és igazi vajas kenyeret eszik, ahelyett hogy száraz kenyéren tengődné, bólogatna, nem az a megoldás, hogy kiűjjük a kezéből a megvajazott szeletet.

Ha valaki azért kampányol, hogy egy sor ország itt-ott a térkép boldogtalnabb felén demokratikusabb berendezésű legyen, miközben ő gazdag és bőkezű, egyetemeket alapít, alapítványokat hoz létre, szakembereket és persze kis erőszakosakat is képez, akiből idővel és parlamenti segédlettel helyi kiskirály is lehet, nem az a megoldás, hogy mindenét elszedjük, amit külföldre – a térkép árnyoldalasabb felére – kihelyezett.

Talán szóba állunk vele. Talán tárgyalunk. Ne adja isten: közvetlenül.

Ha valaki tesz is azért, hogy az általa vallott értékek ne csak a saját udvarában, hanem a szomszédok, a távoliak kertjében is szárba szökkenjenek, pénzt áldoz, közben azonban bizonyos dolgokat, helyzeteket nagyvonalúbban kezel, mint mi, nem lát át, nem az a megoldás, hogy törvényt hozunk, kéjesen a marunkba röhögünk, titokban és nyilvánó-

san egymásra kacsintunk, miközben a kezünket dörzsöljük elégedetten és felszusszanva, valamint és általában szemrebbenés nélkül mást állítunk, mint amit a törvénytől ledőftünk.

Talán leülünk átbeszélni a dolgot állások nélkül. Nem mindig javallott a szabadságharc. A tanszabadság szent,

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

nyilvánítottuk ki a demokrácia hajnalóráiban. Délben már kétes. Alkonyatkor pü-pü, nem járja?

A Közép-európai Egyetem, a CEU valami egészen más, mint a szokott közép- és kelet-európai egyetemek. Más minőség, más értékrend, más szemlélet és tanrend. Új, szokatlan, izgalmas. Fiatalos. Kirívó, a szó nemes értelmében. Vonzó, nem csupán a kiskirályokban, de a tágabb európai tudásközpontú nyugtalanítási zónában is.

Az ott képzett diákok – van belőlünk néhány a mi kis városunkban is – más-képpen viszonyulnak a feladatokhoz, másként gondolkodnak. Pozitívabban. Tudományos apparátusuk összetettebb, merészebb, nem állnak meg a felszínen,

a látszatoknál mélyebbre ásnak. Rugalmasabbak, jobban funkcionál a know-how. Érzékenyebbek a társadalom, a politikum, a tudás változásaira, rövidzárataira vagy távlataira. Jobban felkészülnek-felkészítetnek a jövőre.

Legalábbis ezt gondolom a tapasztaltak alapján. Ugyanis egykor vendége voltam az egyetemnek. Meglepett a soknyelvű nyüzsgés, a campus sokszínű belvilága. Öntörvényűsége. Komoly-sága. Könyvtárának modernsége.

Kár lenne elveszejteni.

Hallgattam néhány tanárát. Mások, mint az átlag bölcsészkarok katedráinak professzorai, tanársegédei. Más a szóhasználat, a terminológia, a valóság megközelítése, a másokról alkotott vélemény, a valóság és az imaginárius viszonya tudományos és szakmai életvezetésükben. Más tartanak, vallanak az ideológiáról, a múltból és a mélységről. Az emberi kapcsolatok törékenységéről, értelméről. A bal- és jobboldalról. Másféle szempontokat kínálnak, adnak. Írásmodoruk a jelen/folyó századhoz jobban ízesül.

Mínél? A Lex Ceunál. Vagy azoknál, akik lelkes ostobasággal megszavazták, és azoknál, akik hűtlen tanítványainak bizonyultak. Na és, ha amerikai alapítású? Szent István koronája sem a Duna-parton készült, ma mégis a magyar államcséme szimbóluma.

Lángoló indulatok

(Folytatás az 1. oldalról)

a „cigány bűnözők”. A hatóságok tehetetlenek vagy annak tettetik magukat. Gyergyóban is ez történt. Marosvásárhelyen a Hidegvölgy környéki lakónegyedekben válhatunk bűncselekmény áldozatává. A kis tolvajok szembekacagják az őket rendreutasító, civilizált viselkedést igénylő állampolgárokat. A minap a helyi rendőrség parancsnoka négy 5 év alatti ágrólszakadt kéregelőt gyűjtött be a legforgalmasabb útkeresztesződésből. Elkeseredetten panaszolta tehetetlenségét. A gyerekek anyja útszéli prostituált. Mindezek ellenére a gyerekvédelmiük nem veszik gyámság alá a kicsiket. Több száz ilyen eset van. El lehet képzelni, hogy pár év múlva mit fognak ezek majd elkövetni szülei, testvéreik irányításával. A törvényalkotók közben sunyítanak, nehogy valakik családellenességgel vádolják őket. Mert ugye a gyerekeknek a legjobb környezet a család, még ha bűnözésből élnek is.

A gyergyói esettel kapcsolatban van egy sejtésem. A cigány bűnelkövetők nem fognak rács mögé kerülni. Csak a székelemek. Ez történt negyedszázada a Maros megyei Hadréven is, ahol egy bestiális gyilkosság miatt rontott a román lakosság a cigány elkövetőkre, és megbocsáthatatlan lincselésbe torkolló indulatok szabadultak el. Házakat gyújtottak fel. Az évekig tartó bűnvádi eljárás nyomán csak román nemzetiségűeket ítélték el. A cigányok segítéket kaptak, házakat építettek nekik. Az eseményeket kiváltó gyilkosságban elhunyt fiatal román ember hátramaradt családja, kislgyerekei semmilyen segélyben nem részesültek. Mert ez a „politikai korrektség”?

Gyakori a játszótéri rongálás

(Folytatás az 1. oldalról)

Főként a nagyobb játszótéren fektettek le a hinták, csúszdák alá gumiszőnyeget, viszont a lakótelegekben kisebb játszótéren hiányolják ezt a szülő, ugyanis nem mindegy, hogy a gyerek a betonra esik, vagy jóval puhább felületre. Tavaly a városháza szakigazgatójának vezetője, *Florian Moldovan* azt nyilatkozta lapunknak: tervezik, hogy sorra minden játszótéren gumiszőnyeget terítenek a hinták alá, ám tegnap többszöri próbálkozásra sem sikerült elérnünk az igazgatót, hogy megkérdezzük, történt-e előrelépés.

A polgármesteri hivatal közterület-kezelő szakigazgatósága a tulajdonosi társulásoktól és a város-lakóktól beérkező bejelentéseket is figyelembe veszi az egyes munkálatok beütemezésékor, ezért a szülők, nagyszülők írásban jelezhetik kifogásaikat a játszótéren uralkodó állapotok kapcsán.

Újabb kamerákat szerelnek

Az utóbbi időben több nagy- szülő tette szóvá, hogy hiába a tágas park a Pandúrok sétányon, délutánonként, tanítás után mégsem merik odaengedni unokáikat, mivel csapatokban érkeznek oda hidegvölgyi fiatalok, és előfordult, hogy belekötöttek a kisebb gyerekekbe. A helyszínen a helyi rendőrség felállított egy rendőrőrt, viszont nem tudnak egy felügyelőt állandóan ott tartani. *Valentin Bretelean*, a helyi rendőrség vezetője lapunknak elismerte, valóban több panasz érkezik a Pandúrok úti

Fotó: Nagy Tibor

park kapcsán, és bár létszámhiány miatt nem tudnak ott állandó rendőri felügyeletet biztosítani, a környéken járőröző csapataik figyelik a játszótérrel. Az igazgató hangsúlyozta, amikor valakik zavarják az ott játszó gyerekeket, vagy rongálják a bűtorzatot, azonnal közbelépnek, viszont nem utasíthatnak ki a játszótérről gyerekeket csak azért, mert bizonyos etnikumhoz tartoznak.

A rendőrőrnök hozzátette, idén tavasszal több ízben történt rongálás a városbeli parkokban, játszótéren, például a meggyesfalvi Record parkban, a Tudor negyedben a Testvériség utca övezetében, a Pandúrok sétányán, az Egyesülés negyedben. Több esetben olyan parkokat vettek célba a rossz szándékúak, ahol térfigyelő kamera volt felszerelve, így a rend őrei rövid időn belül kézre is kerítették az el-

követőket. Megrongálták a padokat, csúszdákat, hintákat, helyenként a kis faházikókat addig rúgták, amíg a deszkák széttörtek.

Jelenleg csupán néhány marosvásárhelyi játszótéren van térfigyelő kamera, ott, ahol gyakori volt a rongálás. A helyi rendőrség tervezte, hogy idén újabb parkokba szerelnek térfigyelőt, viszont az elvártnál szűkebb költségvetést szavaztak meg nekik, ezért a betervezett helyszínek csupán egy részére tudnak kamerát szerelni – magyarázza Valentin Bretelean.

A Vár sétányon felszámolt játszótérek visszaállítása kapcsán *Mircea Moldovantól*, a hivatal illetékes igazgatójától megtudtuk, hogy a tanács megszavazta a költségvetésben erre a célra elkülönített tételt, rövidesen elindítják a közbeszerzési eljárást a két, különböző korosztálynak szánt, tematikus játszótér kialakítására.

Közlemény

A Maros megyei RMDSZ Területi Képviselők Tanácsának (TKT) január 19-i, valamint a Területi Állandó Tanács (TÁT) február 1-jei határozata értelmében **április 11-én 19 órától** az udvarfalvi kultúrotthonban kerül sor az RMDSZ maroszentannai szervezetének tisztújító közgyűlésére.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Maros megyei szervezete alapszabályzatának 29.§ (3) bekezdése, valamint 60.§-a értelmében négyévente helyi, községi és kerületi szervezetekre kiterjedő, teljes körű tisztújítást hajtanak végre, amelyet az alulról építkezés elve, valamint a nyitottság, esélyegyenlőség, felkészültség és átláthatóság jegyében szerveznek meg.

Elnökjelölt lehet az az RMDSZ-tag, aki legkevesebb egy éve tagja azon RMDSZ-szervezetnek, amelynek vezető tisztségére pályázik. A jelentkezésnek továbbá tartalmaznia kell:

- a) a jelölt önéletrajzát;
- b) a tagsági igazolvány másolatát;
- c) kézzel írott nyilatkozatot, hogy a parlamenti, illetve helyhatósági választásokon nem indult független

jelöltként vagy valamely más párt vagy szervezet színeiben;

d) cselekvési tervet, amely az illető település, térség jövőjére vonatkozik, tartalmazza legfontosabb politikai kihívásait, valamint azt az évente megrendezésre kerülő legalább egy közösségépítő rendezvényt, amelyet a megyei alapszabályzat 28.§ f pontja szabályoz. Az önéletrajznak kötelező módon tartalmaznia kell a következőket:

- a) politikai tevékenység (1989 előtt és után);
- b) az RMDSZ keretében kifejtett tevékenység;
- c) a hírszerző szolgálatokkal való együttműködés. Nem lehet jelölt az a személy, aki:
 - a) nem tagja legalább egy éve azon RMDSZ-szervezetnek, amelynek vezető tisztségére pályázik;
 - b) a hírszerző szolgálatokkal kapcsolatosan nem feddhetetlen a múltja;
 - c) a parlamenti, illetve helyhatósági választásokon függetlenként, vagy más párt, vagy szervezet színeiben indult az elmúlt 4 évben.

Az elnökjelöltek iratcsomóit április 8-án 16 óráig lehet iktatni a helyi szervezet elnökénél.

Paizs Tibor helyi elnök

Mi lesz a reflexekkel?

Makkai János

A sors ironiája az volna, ha a politikai vihart kavart alkotmánybíró-sági döntés első áldozata Liviu Dragnea lenne. Meg is érdemelné. Bajban vagyunk a minősítésekkel, mert a terebélyesedő morális válságban egyre gorombább jelzők jutnak eszembe. A Szociáldemokrata Párt elnökéről – nem is olyan régen többre tartottam – a legyenyhébb, amit most mondhatok, hogy jellem-telen. S nem azért, mert nem mutatott hajlandóságot arra, hogy az Alkotmánybíró-ság egyértelmű megállapításaiból minden egyéb vizsgálódás nélkül levonja a legkézenfekvőbb következtetéseket. Nem ezért. Ennél súlyosabbat írok a számlájára. Az igazságügyi miniszter még a fő államügyész és a Korrupcióellenes Ügyészség kormányügyekbe kötárkodásának vizsgálatával sem végzett, Dragnea máris azt találta mondani, hogy ha tisztességes (cinstit) lesz az átvilágítás, ő feltétlenül támogatja. Ez a

mondat nem jelent mást, mint azt, hogy a pártvezető saját kormánya miniszterével szemben járt el erkölcstelenül, amikor nem a bizalmát, hanem a bizalmatlanságát fejezte ki. Tegyem hozzá, teljesen megalapozatlanul, hiszen a miniszter egyetlen megnyilvánulásával sem adott okot erre. Később a pártvezető egyenesen nevétségessé tette magát, egyszerű azzal, hogy a miniszteri konklúzióra rálicítálva jelentette ki: „mi nem váltunk le senkit”. Ezután meg azzal, hogy látva a párton belüli felhárdulást, újabb kameleoni fordulattal elégedetlenségét fejezte ki az átvilágítás eredménye miatt. Felsorakozva az észszerűtlenségekben következő Klaus Johannis mellé. Mert az elnök is kitétt magáért. A főállam- ügyészséget és a DNA-t elmarasztaló alkotmánybíró-sági döntést hasznosnak tartotta, hogy „a jövőben hasonló ne forduljon elő”. A maga számára pedig azzal zárta rövidre az ügyet, hogy változtatlanul nem egyszerűen elégedett, hanem

Vélemény

„nagyon elégedett” (foarte mulțumit) az alkotmánybíró-ságot kapott intézmények és vezetőik munkájával. Amivel, szerintem, elég „érettnek” bizonyult legalább egy ideiglenes felfüggesztésre... Ami nem fog megtörténni, mert egy ilyen ügylet mindjárt elakadna Liviu Dragneánál. Ki hallott olyant, hogy holló a hollónak kivájja a sze-

főbenjáró szempont, a célszerűség. Persze ez is degenerált módon, kép-telenségéről képtelenségre. Elég, ha a miniszter által beígért sajtótájékoztató napjára gondolunk, amikor a gyarmatügyi nagykövetséget ke-reste fel az igazságügyi minisztert, ahol, természetesen, nem esett szó személyi kérdésekről... Erre persze mi, gyalogpolgárok, jót röhögtünk. Megtehetjük mindegyre, hiszen mi nem a látszatok színpadán, hanem a nézőtérén ülünk...

Na de nézzünk a jövőbe, ahol továbbra sem az erkölcs, az igazság, hanem a már jelzett célszerűség marad a vezérlő gondolat, aminek a magyarázatával azonban adós maradt a miniszter. Egyebekben precíz és kimerítő volt, még azt is sikerült végül megértetnie, hogy az Alkotmánybíró-ság (AB) személyre szóló konzekvenciákat egyetlen esetben, az elnök esetleges alkotmánybíró-ságot vonhat le. Ezért szól a mostani döntése intézményekről és nem vezetőik visszaéléseiről.

A klasszikusnak mondható kérdés most már: ki tudja, hol kezdődik a jelen, ki tudja, hol ér véget a

igazgató benyújtott egy határozat-tervezetet, amelyben azt javasolja, hogy iskolákat fosszák meg önálló jogi személyiségtől, és a diákokat osszák szét a Bolyai Farkas Elméleti Líceum és az Unirea Főgimnázium között. Az egyetlen elfogadható lehetőségnek azt tartjuk, hogy iskolánk önálló jogi személyiséggé létezzen, és fejlődjön tovább.

Amennyiben sikerül elérni, hogy a városi tanács elutasítsa a tanfelügyelőség javaslatát, mi a következő lépés? A tanügyminisztérium várhatóan felszólítja a városve-zetőt, hogy foglaljon állást: vállalja-e iskolánk fenntartását vagy sem. Mivel hiába kérjük hónapok óta a Dorin Florea által vezetett hivataltól az iskolahálózat kapcsán a szükséges „magyarozó jelentést” (raport argumentativ), amelyben ezt leírják, erre most fel lehet őket szólítani.

Megtehetik, hogy azt nyilatko-zák: nem tartanak igényt iskolánkra. És megtehetik azt is, hogy leírják azt, amit eddig csak szóban hangoztattak: igen, ezt az iskolát fenntartjuk, mert erre erős közö-ségi igény van, adott az infrastruktúra, a költségvetés, anyagi fedezet, megfelelő gyereklétszám, pedagógusállomány, politikai akarat. Amennyiben ez így történik, iskolánk teljes mértékben felszabadul minden gátló tényező alól, és gyakorlatilag teljes értékű jogi szemé-lyiséggé létezhet mindaddig, míg nincs egy mindezt megcáfoló vég-leges bírósági döntés.

Mi, azon szülők közössége, akik hónapok óta küzdünk iskolánk megszűnése ellen, ezt tartjuk az egyetlen járható útnak. Gyermek-eink iskolája nem alku tárgya! Mi ott leszünk a tanácsülésen” – olvasható többek között a Civilek a Katolikus Iskoláért szülői csoport sajtónyilatko-zatában.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Világpremier

Méhátültetés egyiptetűjű ikrek között

Úttörő transzplantációs műtétet hajtottak végre a belgrádi egyetem gyermek-klinikáján: egy 37 éves egyiptetűjű ikerpár tagjai közt ültettek át méhet. Szerbiában ez volt az első méhátültetés, és a világon az első, amit egyiptetűjű ikerpáron végeztek – számolt be a Vajdaság Ma című hírportál.

A műtétet nemzetközi orvoscsoporthoz tartozó orvosok végezték el. Az ikertestvérek egyik tagja méhrel született, és már három gyermeknek adott életet, ezért úgy döntött, felajánlja testrészét a testvéreinek, aki méh nélkül született. A svéd, amerikai, izraeli és szerb orvosok által végzett műtét március 26-án vasárnap reggeltől hétfő hajnalig tartott. A nemzetközi orvoscsoporthoz tartozó orvosok végezték el.

Brännström (képünkön), a göteborgi egyetem docense vezette.

Zoran Radojičić, a klinika igazgatója nyilatkozta szerint a műtét gond nélkül zajlott. A páciensek jól

vannak, egyelőre a várakozásoknak megfelelően alakul a helyzetük. A szervátültetés sikeréről azonban még korai lenne bármit is mondani. Az igazgató szerint Szerbiában évente 10-15 lánygyermek születik méh nélkül, és tíz évvel ezelőtt még álmodni se nagyon lehetett ilyen transzplantációról.

A svéd sebész elismerően nyilatkozott a belgrádi klinikán tapasztalt körülményekről és az egyedülálló műtetre összehozott orvoscsapat felkészültségéről. Brännström szerint az a tény, hogy egyiptetűjű ikrekről van szó, nagyon hozzájárulhat a szervátültetés sikeréhez, mivel a két páciens szövetei szinte teljesen ugyanolyanok, ezért elég jók az esélyei, hogy sikerül gyermeket szülnie az eddig méh nélkül élő nőnek.

A fogamzásgátló tabletták utóhatása

A fogamzásgátló tablettát szedő nők akár harminc évig is védettek a daganatos betegségek bizonyos fajtáival szemben – állapították meg az Aberdeeni Egyetem kutatói.

A tanulmány szerint a valaha fogamzásgátló tablettát szedett nők esetében kisebb az esélye a kolorektális (vastag- és végbélrák), méhnyálkahártya- vagy petefészekrák kialakulásának, mint azoknál a nőknél, akik soha nem szedtek ilyen pirulát. A fogamzásgátló pirulák hatását vizsgáló eddigi leghosszabb távú kutatás eredményeit a tudósok az American Journal of Obstetrics and Gynaecology folyóiratban publikálták – ismertette az egyetem honlapja.

A tanulmány a rák minden típusának kockázatát felmérte a fogamzásgátlót szedő nők körében. Az eredmények azt mutatták, hogy a termékeny időszakban szedett pirulák miatt az élet későbbi szakaszában – amikor a legtöbb daganatos betegség kezdődik – sem alakul ki új rákkockázat.

A brit Házi orvosok Királyi Kolégiuma 1968-ban indította el a fo-

gamzásgátló tablettákkal kapcsolatos kutatást, amelynek elsődleges célja a szájon át bevehető fogamzásgátló tabletták hosszú távú hatásainak vizsgálata volt.

A most közzétett tanulmány vezető kutatója, Lisa Iversen az Aberdeeni Egyetem alkalmazott egészségügyi tudományos munkatársa. A vizsgálatban 46 ezer nő adatait dolgozták fel, amelyek akár 44 évre nyúltak vissza.

Iversen elmondta, hogy az eredmények szerint a fogamzásgátló tabletták bizonyos daganatos betegségek ellen védelmet nyújtó hatása a tabletták szedésének befejezése után még harminc évig tart. Emellett az elemzés azt is kimutatta, hogy az idő előrehaladásával nem jelentkezik új rákkockázat ezeknél a nőknél. „A fogamzásgátló tabletták hatásával kapcsolatos eddigi leghosszabb távú kutatás eredményei meglepőek. Különös tekintettel arra, hogy a tablettát szedők élete során nem növekedik meg a rák kialakulásának kockázata, és a tabletták szedése akár harminc évig védelmet nyújt bizonyos fajta ráktípusok ellen” – foglalta össze a tudós. (MTI)

A magashegyi betegséggel is megküzdve

Az Everest árnyékában

Legutóbbi nagy kalandjáról tartott vetített képes előadást a marosvásárhelyi nyugdíjas orvosok és gyógyszereszek klubjában március végén Veress Zsombor, a világbjáró segésvári gyógyszerész. A Studium könyvtár nagyterme megtelt érdeklődővel, akik láthatóan nem bánták meg, hogy részt vettek az eseményzámba menő rendezvényen.

Ez volt a 12. előadás, amelyet a nagy útról való hazatérésének első évfordulóján tartott, és időközben elkészült az írott beszámoló is a Himalája- (Everest, Csomolungma) hegység 5200 méteres magasságában levő alaptáborig vezető hegyi túráról, annak előzményeiről és a nagy kaland részletes bemutatásáról. Veress Zsombor beszámolója azért érdekes, mert mindig alaposan felkészült az útra, és beszámolóiban megpróbálja – legtöbbször sikerrel – nemcsak megérteni, értelmezni is azt a világot, ahol megfordul.

Régi álmát váltotta valóra a Kárpátok csúcsait többször is meghódító gyógyszerész, aki a veszélyekkel számolva megpróbált fizikailag, gondolatban és lélekben is felkészülni a 11 napos gyalogtúrára. De vajon fel lehet elégé készülni a kétezer méter körüli csúcsokon járva arra a megpróbáltatásra, ami 2500 méter fölött kínozni kezdi a hegymászót, és amit magashegyi betegségnek nevezünk? Oka a légnyomás csökkenése, aminek következményeként az oxigén kevésbé oldódik a vérben. Tünetei az erős fejfájás, étvágytalanság, álmatlanság, szapora légzés, légszomj, ólmos fáradtság, hallucinációk, és aki nem látja be, hogy teljesítőképessége hátrán jár, a tudóddémával és végül a halállal is számolnia kell. De ne szaladjunk annyira előre, hiszen a tünetek a Himalája 5.200 méterén levő alaptáborát jelentő célpont előtt érték utol az emberpróbáló útra vállalkozót, aki négy gyermekére és a feleségének tett azon ígéretre gondolva, miszerint épségben fog hazatérni, vissza tudott fordulni az utolsó száz méterek előtt.

Az első sikertelen próbálkozás után a veszprémi Eupolisz utazási társaság szervezte bakancsos útra iratkozott fel. 2016 márciusában repültek Budapestről Isztambulra, majd Katmanduba Szabó Szilveszter túravezető irányításával, aki végig tartalmasan, változatosan mutatta be az út nevezetességeit.

Veress Zsombor részletesen beszámolt Nepál fővárosa, Katmandu „vonzó és taszító”, „mennyei és pokoli”, az európai ember számára sokkoló valóságáról. A mil-

liós nagyváros rossz levegőjével, förtelmes mocskával, összetakolt házaival, szegénységben élő lakóival fogadja a látogatót, de vendégeinek a luxusszállodát is biztosítani tudja.

Érdekes volt hallgatni, ahogy a két nagy világvallás lényegéről, a hinduizmus és a buddhizmus híveinek a kisebbségben levő muszlimokkal való példaértékű, békés együttéléséről beszélt. A jellegzetes épületek, mint például a világörökség részét képező Pashupatinath-szentély mellett sikerült lenycevégre kapnia a hagyományos halottégetést a szemetes, szennyes Bagmati folyó partján, ahol a halál nem annyira tragikus, hiszen a

A világ legveszélyesebb, de legsodálhatóbb repülőútján, amelyen 4-5.000 méteres magasságban a Himalája „hőfődté hegycsúcsai, hatalmas sziklafalai, csipkézett hegygerincei” láthatók, jutottak el Luklába, hogy onnan elinduljanak a világ legszebb túraútvonalán az Everest-alaptáborba. Az úton a bennszülött teherhordók, a serpák segítségét vették igénybe a nagyobb csomagok cipelésére. Veress Zsombor együttérzéssel, szeretettel beszélt a nehéz feladatot vállaló toprongyos, de mindig mosolygós, egyszerű emberekről, akik nélkül a nagy hegymászók sem jutottak volna fel az Everestre.

lélekvándorlás egy epizódjának tekintik csupán. Hallhattunk az ősi hindu jelkép, a szvasztika, a derékszögben megtört egyenlő szárú kereszt, a tekerőrőzsa eredetéről, ami azért válhatott a nációk horogkeresztjévé, mert úgy tartották, hogy a német nép az észak-indiai árja törzsektől származik. Képeket láthattunk a világ legnagyobb sztúpájáról (Bodudhanath), és arról is, hogy ezek a régi buddhista vallási építmények egész útjukon elkísérték a magashegyi túra résztvevőit, akár csak az imamalmok és a szélben lengő színes imazászlók, égbe küldött üzenetükkel. Beszámolt egy mandalaműhelyben tett látogatás kapcsán a léleknek terápiát jelentő mandalalakészítés szertartásairól és szimbolikájáról, az élő istennőnek kiválasztott lányok történetéről, az erotikus jeleneteket ábrázoló faragványokkal díszített Jagannath-templomról, és a könnyen elérhető kábítószer miatt az 1960-as években Katmanduban letelepedett hippik templomáról.

Széles ösvényeken, függőhidakon haladtak le- és felfele hét napon át, kisebb településeket is átszelve, s nagy élményt jelentett a hegyoldalakat borító, ezernyi vérpíros virággal pompázó rododendronerdőségek látványa. Érdekes epizódként mutatta be a rögtönzött „húspiacot”, ahogy a több tízkilós vízibivalyt cipelő fiatal serpa lekanyarított egy-egy darabot a nehéz állatból. Délutánonként érkeztek meg a teaháznak nevezett szálláshelyekre, amelyeknek a társalgóját, ebédlőjét jaktrágyával fűtik, az emeleti hálószobák viszont fűtetlenek. Itt ettek, teáztak, pihentek és találkoztak a különböző nemzeteket képviselő csoportokkal. A helyi vízből nem fogyasztotak, és fogat is csak palackozott vízzel moshtak, ami drága mulatság volt, de sikerült elkerülni a fertőzéseket és a hasmenést.

2840 méteren érték el a Sagarmatha Nemzeti Parkot, amelynek északi határa a Himalája főgerince. A vidéket „drámai hegyek, mély völgyek, az örök jég birodalmából le-

gördülő gleccserek”, fenyvesek, rododendronerdők alkotják, amelyek 4.000 méteren érnek véget. A bűvös háromezer méteren túl, amikor már kezdtek érezni az oxigénhiányos állapot és a kimerültség tüneteit, érték el Namche Bazarba, a serpák 3.440 méter magasan fekvő fővárosába. Fejfájásukat aszpirinnal, pihenéssel, folyadékpótlással próbálták enyhíteni. Ettől kezdve mérte meg vezetőjük mindennap a résztvevők vérének oxigéntelítettségét, aminek csökkenése az út végét jelentette volna. Egy napot töltöttek Namche Bazarban, meglátogatták a közelében levő falut, ahol a Himaláját oxigénpalack nélkül tízszer megmászó, hópárducnak nevezett túravezető élt. Részt vettek egy szertartáson a Khare-kolostorban, ahol buddhista szerzetesnők élnek. A következő nap ezerméternyi szintkülönbséget legyőzve látták meg az Everestet, ami a túra egyik legnagyobb pillanata volt. Majd a Lhose és az Ama Dablan (nyakékes anya) orma is kitarult előttük. Aztán egyre nehezebb lett minden mozdulat, s vigaszt a közel négyezer méteren fekvő Tengboche-kolostornál a szobaablakból újra megpillantott Everest látványa nyújtott. Az alaptábor felé vezető úton Lobuche volt az utolsó település 4.940 méteren. Ezt megelőzően meglátogatták az Everest-émlékparkot, ahol az elhunyt hegymászóknak állított emlékművek láthatók. Ebben a magasságban már csak ötvenszázaléknyi oxigénhez jut a szervezet, s a menedékhelyen fáradt arcú, zifalt, borostás, félig lecsukott szemű emberek ültek, mint kábult morfinisták, „akik a semmibe révednek”. Az utolsó szálláshelyük 5140 méteren volt, de az Everest-alaptáborba vezető útról Veress Zsombor 5200 méteren kénytelen volt visszafordulni. Még egyszer megállt a magaslaton, ahonnan láthatta az Everestet, kibontotta a zászlót Erdély címeivel, megkért egy serpát, hogy készítsen fényképet róla, és mielőtt elvesztette volna tér- és időérzékét, elindult visszafelé. Másnap a megfogyatkozott csoport is lefelé tartott, négy nap alatt téve meg az odaúton hét napot igénybe vevő távolságot. Fokozódó oxigénmámorban, növekvő életkedvvel, boldogan érkezve meg Luklába, ahonnan Katmanduba, majd Budapestre repültek.

Az út tanulságait hónapok után sikerült összegezni, s az egyik legfontosabb az embertársaiba vetett hit megerősödése volt, valamint az a meggyőződés, hogy a különböző vallású emberek is képesek a békés együttélésre. A szédületes magasságok felé vezető út egy belső utazás is volt egyben, amelynek során Veress Zsombort is megérintette Azsia sajátos szelleme, a keleti ember életfilozófiája, aki másképpen, de hozzánk képest kiegyensúlyozottabban, harmonikusabban tud élni. (bodolai)

Műfogak beépülése

Beszélgetés dr. Turzó Kinga szegedi biofizikussal

A fogászati implantátumok biointegrációjáról tartott érdekes és sikeres előadást a Marosvásárhelyi Fogorvosi Napokon dr. Turzó Kinga egyetemi docens, a Szegedi Tudományegyetem Fogorvostudományi Karának dékánja, az Orálbiológiai és Kísérletes Fogorvostudományi Tanszék vezetője.

Bodolai Gyöngyi

A brassói származású dr. Turzó Kinga 1989-ben a Bukaresti Tudományegyetem fizika szakán végezte tanulmányait. Rövid erdélyi tanárkodás után 1991-ben pályázat útján vették fel tanársegédnek a szegedi József Attila Tudományegyetem Biofizika Tanszékére. 2000-ben nyerte el a tudományos doktori (PhD) címet, majd franciaországi tanulmányútja után jött rá arra, hogy az általa ismert biofizikai módszereket nagyon jól lehet a fogorvostudományi kutatásokban alkalmazni. Visszatérte után a Fogászati és Szájsebészeti Klinika akkori vezetője, prof. dr. Fazekas András hívta meg, hogy alakítson egy kutatócsoportot, amely a fogászati implantátumok felületi vizsgálatával foglalkozik. Ettől kezdve fokozatosan emelkedett az egyetemi rangban, és 2015-ben immár habilitált egyetemi docensként választották meg a Fogorvostudományi Kar élére. Az eltelt évek során magas színvonalú, gazdag kutatómunkát végzett, számos díjban és elismerésben részesült, hallgatói évről évre a legjobb tanárúknak tartják, irányításával sokan doktorálnak. Beszélgetésünk során szívesen emlékezett vissza brassói iskoláskorára, és volt fogorvosára, Stern doktornőre az Unirea Gimnáziumban, aki különös hangsúlyt fektetett a diákok szájüregi egészségének a megőrzésére.

A Marosvásárhelyre érkezett biofizika-docent, akit dr. Mártha Krisztina előadótanár hívott meg, kedvelt kutatási témájáról kérdeztem, és úgy gondolom, hogy válaszai hasznosak lehetnek mindazok számára, akik hiányzó fogaik pótlása érdekében fogbeültetésre, implantációra készülnek.

Világszerte folyamatosan nő a fogimplantáció népszerűsége; miért?
– Ahogy mind jobban kitolódik az életkor, és öregedik a lakosság, egyre nagyobb szükség van a fogpótlásra. Mivel sokan vállalnak munkát a nyugdíjkorhatár után is, szükségét érzik az esztétikus megjelenésnek, és ezenkívül a rágófunkció visszaállítását is fontosnak tartják.

Az implantátum egy kívül-belül menettel ellátott hüvelyből áll, ami a hiányzó fog gyökerét fogja pótolni. Ebbe csavarják be a hermetikusan illeszkedő felépítményt, ami a lecsiszolt fog szerepét tölti be, majd arra építik rá a koronát vagy a hidat. Miből készülnek az implantátumok?
– Többfajta bioanyagot ismerünk, egyrészt amiből a csípőprotézist állítják elő, másrészt az érszűkületet pótló sztentek (érhálók), a pacemaker (szívritmus-szabályozó készülék) bioanyagát például. A fogászati implantátu-

mok ára fokozatosan csökken, így mind többben tudják megengedni maguknak a fogpótlást ezt a módját. Magyarországon körülbelül 200.000-et ültetnek be évente, és Romániában, Erdélyben is egyre többet. A beültetés azért jó, mert nem kell két ép fogat lecsiszolni azért, hogy a hiányzó fogat koronával pótolják.

Nagyon sokféle fogászati implantátumot állítanak elő; lehet-e véleményt mondani, hogy melyik épül be a legjobban a csontba, melyik a legtartósabb?

– Fontos tényező, hogy a fogászati implantátumok anyagát jól válassza ki a fogorvos, vannak a tiszta titánból készült műfoggyökök (a kereskedelmi tisztaságú titán 4-es fajtájából) vagy a titán-, alumínium-, vanádium-ötvözetből készült implantátum, ami mechanikailag erős anyag. Az említett anyagok biointegrációját már az 1950-60-as évekből ismerjük. Véletlenül fedezték fel, hogy a titán hamar becsontosodik a szervezetbe, de a svéd Bränemak professzor, aki egyébként ortopédorvos volt, harminc év alatt tudta meggyőzni a kutatói társadalmat arról, hogy az osseointegráció létezik. A csontba való beépülés azt jelenti, hogy az implantátum felülete közvetlen kapcsolatba kerül a csonttal, és beágyazódik abba.

Ha egy idegen testet beültetnek a szervezetbe, kialakul az idegentestreakció, amelynek során a test úgy védi magát, hogy ki akarja lökni az idegen anyagot, ezzel szemben a fogimplantátum integrálódik, beépül a csontba. A szakma nem akarta elhinni, hogy létezik egy ilyen anyag.

Ki fedezte fel, mikor kezdték a fogászati implantátumot alkalmazni?

– 1965-ben Bränemak professzor egy ajakszápadhasadékos hölgynek olyan sikeres implantátumot ültetett be, ami 40 éven át, haláláig kiszolgálta a páciensét. Korábban a titánt már az 1940-es években használták csípőprotézisnek. Fogászati implantátumokat 20-25 éve kezdenek egyre gyakrabban beültetni.

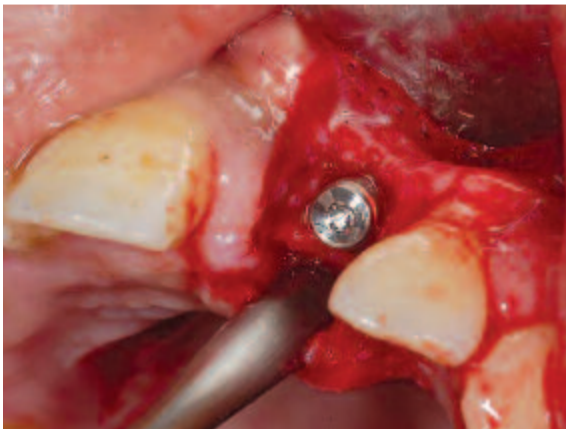
A sikeres implantáció két fontos tényezője, hogy a műfoggyökér beépüljön a csontba, azaz az osseointegráció, majd az inyzárás, a biointegráció is megtörténjen, amely során a fogíny rátapad az implantátumra. Emiatt nem egy egyszerű kis csavarról van szó, hanem egy struktúrával rendelkező szerkezeetről, amelynek a felülete más kell legyen a csonttal és más az ínnyel való érintkezésnél. A műgyökér felületének egyik legfontosabb jellemzője az érdesség, ami lehetővé teszi, hogy a csontsejtek belenőjenek és megtapadjanak rajta.

A Fogorvostudományi Karon olyan felületmódosításokat próbálunk kialakítani, amelyek megelőzik az implantátumok infekcióját. A gyulladás oka, hogy a szájüregben nagyon sok baktérium van, és az iny egy

títánimplantátumon nem úgy tapad, mint a fogon. A kollagén rostok párhuzamosan futnak, ezért a fogíny néha le tud jönni az implantátumról, így a sorompó, ami megállíthatja a baktériumok behatolását, eltűnik, és ez gyulladáshoz, majd a beültetett fogimplantátum elvesztéséhez is vezethet.

Milyen gyakorisággal fordulhat elő?
– Kétféle gyulladásról beszélhetünk, az egyik a fogínyt (peri-implant-mucositis), a másik a csontot (peri implantitis) is érinti. Ez egyes szakemberek szerint az esetek 28 százalékában is bekövetkezhet, de van aki 16 százalékot említ. Az ellentmondás onnan ered, hogy az infekciókat különbözőképpen mérik, és nem egyértelmű a mérés módszere. A 28 százalékos gyakoriságot is elég soknak tartjuk, de a fogínyt érintő gyulladásnak még nagyobb az előfordulási aránya, 40-50 százalék, ami minden második esetet jelentheti.

Nem lehet megelőzni?

Illusztráció

– De igen, ha a páciens, akinek implantátuma van, félévente jelentkezik fogászati szűrővizsgálatra, amikor egy professzionális tisztítást végeznek az implantált fog körül.

A beültetést megakadályozhatja, ha a hiányzó fog, fogak helyén a csontállomány a szükségesnél ritkább, kevesebb. Ilyenkor csontpótlásra van szükség. Ez hogyan történik?

– A csontpótló anyagok lehetnek szintetikusak, saját csontszövet vagy állati (bovin) eredetűek. Ez utóbbi okból nagy volt a félelem a marhavész idején, de ezeket az anyagokat deproteinizálják és sterilizálják, és most már ott tart a tudomány, hogy a csontpótló anyagokat az implantátummal együtt alkalmazhatjuk. Van akinél a beültetést megelőzően végzik el ezt a műveletet autológ, azaz saját csontszövettel, ami nyilván két műtétet jelent.

Említette, hogy nagyon fontos a rágófelület kialakítása is.

– A csont- és biointegráción

kívül valóban fontos a protetikai felépítmény. Ha a harapást nem jól állítja be az orvos, akkor elmozdul az implantátum. A becsontosodás háromtól hat hónapig tart, felgyorsítani nem tudjuk, ezért ki kell várni. Lehetséges az azonnali implantáció, amit művészek kérnek például, ha elvesztik a fogukat, és nagyon gyorsan kell pótolni azt. Hozzátehetem, hogy terhelés alatt a csont fejlődése erőteljesebb. Ezért sokan azt mondják, hogy az azonnali implantáció idején a csont kényszerítve van arra, hogy gyorsabban termelődjön. Az adatok ellentmondásosak, de a hagyományos iskola szerint meg kell várni a csontosodást, és utána terhelni.

Bármelyik fog esetében lehetséges a fogbeültetés?

– Igen, mindenhol működik, csak más típusú implantátumot kell beültetni. Nagyon fontos, hogy betartsák a két implantátum közötti távolságot. Az idegek elhelyezkedésének függvényében lehet rövidebb vagy hosszabb a beültetendő csavar. A gyártó cégek sokféle méretben, minőségben, keresztmetszetben készítenek implantátumokat. Hogy az orvos melyiket fogja használni, ezt a beültetést megelőző CT-vizsgálat alapján dönti el. A csontsűrűségnek, az állkapocs-csont méretének megfelelően választja ki, hogy milyen csavart fog beültetni.

Megkérem, mondjon néhány szót az ön által vezetett kutatócsoport munkájáról, fő kutatási területéről!

– A fogászati implantátumok felületi vizsgálataival, felületi módosításainak tanulmányozásával foglalkozunk, aminek célja a bio- és osseointegráció gyorsítása. A felületvizsgálati módszereket pásztázó mikroszkóppal, a felületek kémiai összetételét fotoelektrospektroszkópiával, az érdességet atomi erő mikroszkóppal vizsgáljuk. In vitro tanulmányokat végzünk úgy, hogy a sejtek túlélését és kitapadását vesszük számba. A következő szakaszban az implantátumokat állatokba ültetjük be, megfigyeljük két-három hónapig, hogyan integrálódnak, utána kivesszük őket és megvizsgáljuk, hogy a felületükön hogyan történt az osseointegráció. Lehetne klinikai tanulmányokat is folytatni, de azok általában drágák, és etikai engedély kell hozzá.

Hogy lett a biofizikatanárból a szegedi Fogorvostudományi Kar dékánja?

– Érdekes történet, aminek két fő oka van. Egyrészt a szegedi klinikusok minőségében, PhD-dolgozatuk elkészítésében segítettem, így ismerték a munkámat. Másrészt a klinikusok nagy része szabadidejében inkább beteget kezel. Elődöm, dr. Nagy Katalin professzor asszony idejében dékánhelyettesként megismertem az egyetem működését, és hogy milyen sokrétű és komplex feladat egy kar vezetése. A kar munkatársai összességében mellettem álltak, és bizalmat szavaztak nekem. Három dékánhelyettes segíti a munkámat, egyik a klinikai, a másik az oktatási, a harmadik a tudományos területért felel, és szépen együttműködünk. Bár a fogorvosi kar jelentős tudományos kutatóműhelyé és magas színvonalú oktatási központtá nőtte ki magát, nehézséget jelent az utánpótlás biztosítása, mert a fiatalok jobb bérért inkább magánpraxisokba, mennek el dolgozni. Szakmai fejlődésüket pályázatokkal igyekszünk támogatni. Helyzetünket a rossz infrastruktúra is nehezíti, ezért nagyon szeretnénk elérni, hogy legyen egy új vagy egy felújított épületünk, ami megfelel a 21. század követelményeinek.

Kívánom, hogy sikerüljön!

Illusztráció

A modern menyasszony

Ahhoz, hogy életünk legfontosabb eseményén, az esküvőn jól érezzük magunkat, meg kell találnunk az egyéniségünknek, alkatunknak megfelelő tökéletes menyasszonyi ruhát.

Casoni Szálasi Ibolya divattervező

Ez ma már nem is olyan nehéz, mivel a 2017-es évre a divattervezők rengeteg elbűvölő, a régi és új elemeket ötvöző, minden igényt kielégítő ruhakölteményt ajánlanak.

A romantikus légkört árasztó **virágdíszek** idén nemcsak a termet, a menyasszonyi csokrot vagy az alkalmi frizurát díszítik, hanem a menyasszonyi ruhát is. A legdivatosabb az eredeti struktúrájú, háromdimenziós virágdísz, mely valósággal megérintésre provokálja a nézőt.

A bátor, modern nők válasszák a szezon újdonságát, a **szürke** vagy **ezüstsínű** futurisztikus mintájú ruhát.

A szolid eleganciát kedvelők válasszanak sima anyagból készült, egyszerű vonalú, díszítésmentes **minimalista** menyasszonyi ruhát. Ez a szabásmód mindenféle stílussal talál.

A **rejtett dekoltázs** érvényre juttatja alkatunk adottságait. A mélyen kivágott felsőrészre alkalmazott vagy annak folytatásában a mellrészt teljesen elfedő csipke komolyságra vall.

A **hosszú ujjú** menyasszonyi ruhák nemcsak a hideg szezon kiváltságát jelentik, a habos, áttetsző, főleg puffos ujjak a meleg időszakra is ideálisak.

A menyasszonyi ruha egy kényelmesebb változata a derékra szabott, puffos aljú **középhosszú** ruha.

A váll az egyetlen hely, amely fedetlenül maradhat egy modern menyasszonyi ruhán. Választhatunk rövid vagy hosszú ujjú **fedetlen vállú** ruhát!

A menyasszonyi ruha egy még modernebb változata a **nadrákosztűm**. A klasszikus szmoking fazonú mellett vehetünk tunikát, rövid ujjú inget vagy a hasat szabadon hagyó rövid topot (zakóval vagy anélkül) capri vagy bármilyen szabású nadrággal, sőt legginggel is.

A nadrákosztűm egy még modernebb változata a **menyasszonyi overall** lehet, ruhához vagy kosztümhöz hasonlatos – mind komoly, mind merész formájú –, vagy pedig egyszerű és kényelmes.

A finom hálóingekre vagy csipkés alsóneműre emlékeztető, még extrémebb változat a **fehérnemű típusú menyasszonyi ruha**.

A pasztell árnyalatú színes menyasszonyi ruhák közül a legdivatosabb a **rózsaszín**, ami modern, finom, romantikus külsőt kölcsönöz viselőjének.

Az **uszályos** menyasszonyi ruha főleg meleg, száraz időben ajánlott.

A **pelerinnel** vagy pelerinszerű ujjakkal ellátott menyasszonyi ruhák a legmegfelelőbbek a hideg időszakban, ugyanakkor bármikor elegánsá teszik viselőiket.

Az antik hatású, **terjedelmes ujjú** menyasszonyi ruhák hiteles eleganciát árasztanak.

A fodros, szabós változatok közül a legdivatosabbak a különleges, nőies **vizesésfodros** szoknyájú menyasszonyi ruhák.

A húszas évekre emlékeztető, **marabutollakkal** ékesített menyasszonyi ruha is nagyon divatos.

A merész, **mély V-kivágású** ruhák a vékony alkatúak kiváltságát képezik.

Az óriási **masnikkal** díszített menyasszonyi ruhák akkor a legdivatosabbak, ha a masni deréktájon elől, hátul vagy oldalt helyezkedik el.

A klasszikus és modern elemek ötvözése a legjobban a **görög stílusú** menyasszonyi ruhákban nyilvánul meg.

Tinktúrák (VI. 2.)

A macskagyökér

Veress László

A 250 évvel ezelőtt működő patikák polcain is jelen volt már a **Tinctura valerianae**, ami a legmodernebb gyógyszerárakban is megtalálható. Magyar nyelven orvosi macskagyökér tinktúrának (festvénynek) nevezzük (nevezték).

A macskagyökér, más néven gyökönke, szentmagdolnafű, valériána, baldrián latin neve **Valeriana officinalis**. Latin elnevezése a „valere” szóból ered, ami azt jelenti, hogy erős, egészséges, jól érzi magát. Előfordulása helyein, Európában és Ázsiában ősidőktől fogva nagyra becsülték. Az ókori görögök és rómaiak is ismerték gyógyító erejét.

A másfél méter magasságot is elérő élő növény lombdők tisztásain, nedvesebb és szárazabb réteken vadon él, de kertekben is termesztik. Keserű és enyhén égető ízű gyökere, a rövid gyökértörzs képezi a drogot. Kellemetlen izadárszága a macskakát, rovar élősdiéket, férgeket vonzza.

A macskákknak (főként a him állatoknak) a sajátos viselkedése a növény gyökerével szemben erőteljes izgalomban nyilvánul meg, ami a növényben levő illóolajoknak, valamint más anyagoknak köszönhető.

A termesztett valériánagyökert csak a második vagy a harmadik évben ássák ki. Magról, palántázással szaporítják.

Elődeink nyugtatóként használták. A macskagyökér teája, kivonata, tink-

túrája a központi és a vegetatív idegrendszert egyaránt nyugtatja, csökkenti a szorongást és félelemérzetet. Szívnyugtató, a szív ideges zavarainál alkalmazható. Felfúvódás, kólika esetén, ideges gyomorbagajknál is kiváló szer. Enyhíti az ideges fejfájást, szédülést, ingerlékenységet, idegi kimerültséget. Asztma esetén is használható. Jó – háziszerként is – gyermekek bélféreg okozta görcseinél. Az epilepszia népies gyógyszere, izomlazító.

Nem okoz drogfüggőséget, fáradtságot, kábasságot, nincsenek káros mellékhatásai. Ennek ellenére nagy mennyiségű használata nem ajánlott, mert ily módon alkalmazva fejfájást, szédülést, émelygést, látási zavarokat okozhat.

A macskagyökert tinktúra, kivonat, beszárított kivonataból készített tabletták és kapszula, tea és teakeverékek formájában alkalmazzák. A gyógyszeripar hazánkban is előállítja a felsorolt készítményeket. Tinktúrája házilag is elkészíthető híg (70 fokos) alkohol, vagy víz – glicerin keverék segítségével. A hatóanyag és az oldószer aránya 1:5. Legalább két hétig kell érlelni, majd le kell szűrni a keveréket. A tinktúrát egy pohár vízben vagy gyümölcslemben fogyaszthatjuk, napi kétszer 20 cseppel.

Teakeverékekben a macskagyökert komlóvirággal, mentalevéllel, galagonyalevéllel és virággal társíthatjuk. A teakeverékből két kávéskanálnyit 2,5 deciliter vízben főzünk öt percig, majd ülepítjük és leszűrjük. Mézzel ízesíthető.

Ötletelő Bandi Katalin (7.)

A blúzról

„értekezést”. Alapüzenete mindenképpen a tisztaság, a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt.

– *A keményített blúz valóban kiment divatból, és helyét, különösen nyáridőben, diadalmasan átvette a póló. Igazságtalanok lettünk a blúzzal szemben, pedig csinosít vagy takarni is tud, ha a karcsúságunkhoz vagy annak hiányához igazodik a szabása.*

– Rohanó társadalmunkban az öltözékünk is alkalmazkodik az életritmusunkhoz, egyszerű és kényelmes ruhadarabokba ugrunk bele. Érthető jelenség ez, de kicsit több figyelmet is szentelhetünk a stílusos öltözködésnek: kevesebb pólót és több blúzt viseljünk! Ma-

napság már a sok vasalástól is megkímélnék a gyűrhetetlen anyagok. Ezenkívül a blúz nagy erénye, hogy teljesen egyedien tud nőies lenni, egyéni ízlésünk tudja megválogatni az eszközeit.

A hosszabb selyemblúz övvel a csipőn szűk szoknyához vagy nadrághoz elegáns. Készülhet egyszerű és nyomott mintás (virágos, csíkos, kockás, pepita, pettyes stb.) selyemből egyaránt. A fodrok száma testalkatunk függvénye legyen, ne a félelem diktálja.

Bő aljú szoknyához rövid, karcsúsított blúzt viseljünk. Érdemes kissé gazdagabb ujjakban gondolkodni, amelyek nyáron loboghatnak, máskor pedig több gombbal díszített kézelő tartja össze.

Farmernadrágos összeállításához is felvehetjük a kockás uniszex ingen kívül a különböző pamutanyagok kombinációjából készült fodros blúzot és a legkülönbözőbb etnovariánsokat is (eredeti népi ing, himzett blúzok). Itt jegyezném meg, hogy ebben a kategóriában a férfiak is „játszanak” (képünkön).

Színházba, koncertre, ünnepségekre igazán kényelmes és megfelelő „szerelés” a szoknya-blúz-mellény, amit két-három aldarabból sok változatban tudunk összeállítani. Alapfeltétel, hogy az összetevők minőségi anyagból készüljenek. A csipkeblúz kimondottan erre való!

– *Ahogy beszélgetünk, kiderül, hogy mennyi lehetőség rejlik ebben a majdnem feledésre ítélt ruhadarabban, különösen akkor, ha kevesebb vagy több fantáziával anyaga, szabása mellett a díszítéséről sem feledkezünk meg.*

– A részletek, finom megoldások, felhasznált anyagok minősége nagyon fontos, bármelyik blúztípusról is legyen szó! A nyakmegoldások végtelen lehetőségei: bubigallér, állógallér, sálgallér, fodor, masni, pulykanyak, keménygallér és a mindenféle dekoltázsok, valamint mindezek kombinációi! Az ujjak is kimeríthetetlen változatban juthatnak eszünkbe: az egyszerű simától a mandzsettába fogott bő ráncú és a sonkaújon át a denevérig rengeteg köztes megoldás létezik. A részletek egyik legfontosabbika a gomb: el lehet az egészet rontani vagy nagyot lehet emelni a segítségével.

Gondolom, nem vagyok egyedül azzal a szokással, hogy egy-egy blúzomat kigombolva, egyfajta blézserként is viselem egy ujjatlan top fölött. Igazán praktikus és nagyot lendít az összképen! (b.)

Ötvenyedik nyelvlecke

Életünk része volt

Ötvös József

Minden városban vannak épületek, amelyek jelképként vagy az ott átélt szép emlékek miatt végérvényesen beleíródnak egy-egy nemzedék életébe. A főtér négyemeletes sarki épülete nem szépsége miatt kedves nemzedékünk számára, hanem az ott látottakért.

A mai fiatalok alig-alig fogják elhinni, hogy egykor – úgy negyven éve – faluról bejöttek ifjak, és akár egyórás sort is kiálltak a Művész mozi előtt, hogy a másnapi vetítésre

jegyet vásároljanak maguknak, barátnőjüknek, esetleg családtagoknak. No nem minden filmért rajongtunk annyira, de ma is emlékszem az ott látott Egy magyar nábobra, vagy még inkább az Egri csillagokra. Igaz, utóbírói van egy feledhetetlen ifjúkori emlékem.

1974-ben a kettévágott Németország keleti részében fekvő Schwerin városban vettünk részt – hivatalosan turistaként – egy vallásos ifjúsági találkozón. Nagyon kezdő, német nyelvet tanuló fiataloként hegyeztem a fülem, megérték-e valamit is a keletnémet ifjak

Jelenet az Egri csillagok című filmből. Venczel Vera és Kovács István

gyors beszédű közléséből. Bizony, akár a két kezemen megszámlálhattam, hány német szót érttettem meg, amikor egy érdekes mondat hangzott el: Sterne aus Eger. Akkor, 1974 nyarán mutatták be az Egri csillagok című filmet az NDK-ban. Olyan nagy volt az érdeklődés a film iránt, hogy a főtéren vetítették egy hatalmas vászonra, és nagyon jó volt akkor, ott magyarként jelen lenni. Nem tudom, a Sterne aus Eger hozzájárult-e a berlini fal leomlásához, de a (kelet)német-magyar barátságunk nagy áldása lett, mert amikor jó pár évre rá a Schwerinben megismert Gottfried barátom Jedden meglátogattott, tökéletes magyarsággal kérdezett rám: emlékszel, amikor együtt néztük azt a magyar filmet? Akkor vallotta be, annak hatására kezdett el magyarul tanulni, ment el Budapestre, és azóta is szépen beszél a nyelvünket.

Mint sok minden ebben a városban, az egykori Művész mozi dicsősége és 800 férőhelyes mérete is lefelé menetbe került, más idők járnak mifelénk, más szelek fújnak. Igaz, így is az egykori hét filmszínházból egyedülként megmaradva a város és életünk egy része maradt, megpróbált időben szép élmények lelki-szellemi ajándékaival.

A főtérnek ezen a fertályán unalmasan ismétlődik a megállapítás: nem igazán szép épületek sora. Mintha már az építés idején érezték volna, oldalát megpróbálták művészi alkotással színesebbé tenni. Beismerem, amíg jó filmeket vetítettek a Művész moziban, nem láttam az oldaldíszítést, de egy idő óta be kell érjem a békegalambokat kezéből kiengedő női relieffel, mert a McDonald's közössége nem az én baráti köröm. Volna ugyan még egy jó váróterem nagyságú foglalt rész, amelyben egy (v)egyesület működik, de mi, marosvásárhelyi magyarok annak megemlézésére nem pocsékoljuk a nyomdafestéket. Így e főtéri épület előtt időnként el-sétálva, nekem még mindig Venczel Vera szép fiatal arca jelenik meg, amint boldogan egymásra találnak Bornemissza Gergellyel.

Fotó: Nagy Tibor

Teljesen elhagyott

1.	JÚLIUSBAN ÜDÜLŐ	GÖNGYÖ- LEG NEM MEGY EL	...DEREK (SZÍN,NŐ) BECÉZETT REBEKA	GOMBA- FAJTA	KIRÁLYI ÜLŐHELY	ALAPSZÁ- MUNK	ARRAFELE! AZ ARZÉN VEGYJELE	FRANCIA FILOZÓFUS (HIP- POLYTE)	AZON IDŐ- PONTBAN REMEK (BIZ.)	HAZA	KÉZI SZÁMLA
É											G
AMERIKAI EGYETEM			KOLOZSVÁRI EGYÜTTES SZELLEMI ALKOTÓ				NAP- NYUGTA PANAMA AUTOJELE				
PEKTINÓZ VAGY ARAB MÉZGA- CUKOR						ÓRIÁS- KÍGYÓ JANUÁR- BAN					NÉVELŐ FÜSTÖLT SONKA
A RÁDIUM VEGYJELE		CERUZA				PEDAGÓGUS ILYEN MENET IS VAN				KETTÓS BETŰ HUSÁNG	
FRANCIA SZIGET		...TARDA (TÚZOK)									
2.	B	MARIO VAR- GAS... (PERUI ÍRÓ)	LÉTEZNI FOG	...DÍVAT (MAGYAR NŐI MAGA- ZIN)	TILTÓSZÓ	M. ÍRÓ (SÁNDOR) ...GYÓRGY (MARTINUZZI)	FRANCIA ARANY VÁKUUM	BÉKÉS KEZDETI! OKTAT	ERREFELE! INDÍTÉK	DICKENS ÁLNEVE ...PÁVÖNE (ÉNEKESNŐ)	
HARCOLUNK VELE ÖTSZÁZ					VARRÓ- ESZKÖZ LAPOS EDÉNY	VALAMIRE CÉLZÓ OLASZ SZERELEM			HIVATALI MUNKAHELY JAPÁN VÁROS		
				ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT KOSSUTH L. SZÜLŐHELYE		RACHMANI- NOV OPERAJA ALAKTALAN			KORTYOL- NIVALÓ LENT (RÉG.)		
SUB... (TITOKBAN)				AZONBAN	VERMET KÉSZÍT PARIPA	MASSENET OPERAJA ÁLLÓVÍZ		HAJÓFAR TEHÉN- BESZÉD		ZOKOG FAMILIÁRIS	
NÉPSZÓ- VETSÉG (RÖV.)			KORALL- ZATONY ...ALDA (SZÍNÉSZ)		KONSTANCA ANTIK NEVE AFRIKAI ÁLLAM		DISZNÓ KICSINYE BECÉZETT ANTAL			EGYES! IGEKÉPZŐ	
PÁROS TÉLAKI! ANTE MERIDIEM		ELŐTAG: MIRIGY TÖRÖK VÁROS		FR. FESTÓ JAPÁN PORCELÁN- MÁRKA		KIRÁNDU- LÁS DOLGOZIK A MOZDONY			TÉLI SPORT SZÍNÜLTIG		KICSI AZ ÁRA
		...PACINO (SZÍNÉSZ) LENTI HELYEN	FÁBA VÉS OLASZ RENDEZŐ (DINO)	ÓRÓMAI RÉZPÉNZ KIS MÉR- TÉKBEN		NÉM. SZEM. NÉVMÁS SZAMOAI PÉNZ	TOLATNI KEZDE! ROMÁN FÉRFINEV	ÁSÍTÁSRA KÉSZÍTŐ KINAI PÉNZ			
GYORSAN BESZÉL			DRÁGAKÖ- EGYSÉG A NÍLUS NÉM. NEVE		ARCVONAL FOGOLY			...AVIV (IZR. VÁROS) ÜRES SZÁN!		LUXEMBURG AUTOJELE HÁLÓ (ANGOL)	
FONTOS AMINOSAV			METEO. MŰSZER BARÁNY- HANG		MÁS NEVÉN BARDOT NEVJELE			FÉMSZE- MEK SORA PAPIRUSZ- HAJÓ			
HÚZ		VASAL KILO (RÖV.)		FOCISOK RÜGJÁK RÓMAI 50			TISZTI RANG BELÁTI				
L.N.J.	A								JAPÁN VÁROS		

Március 30-i rejtvényünk megfejtése: **A kalapom cilinder/ Nem holmi csekélység:/ Ha fölteszem: magasság,/ Ha leveszem: mélység.**

Belfenyéri Gábor gombavilága CD-bemutató és kiállítás-megnyitó

Kedden délután a marosvásárhelyi Bernády Házban kettős esemény volt. Természetjárók, gombászok baráti körében bemutatták a Belfenyéri Gábor és Téglás Zoltán által összeállított két CD-lemezt, amelyek Marosvásárhely és környéke, illetve a Nagymezőhavas és környéke gombavilágát mutatják be képekben, rövid szövegkísérettel. Társzervező a marosvásárhelyi Artcotur Egyesület volt.

Erdélyi György

Vajda György, a *Népújság* munkatársa röviden bemutatta Belfenyéri Gábor. A nyugdíjas, de még aktív elektromérnök több évtizede járja és fotózza a természetet, mintegy 10 éve szakosodott gombák fotózására. Nagyon hálás, ugyanakkor „munkás” fotótéma ez, ugyanis úton-útfélen talál a főtűs „alanyt”, azonban a minőségi fotózáshoz szakértelem, türelem kell, mivel a gombák sok esetben nehezen hozzáférhetők, nem megfelelőek a fényviszonyok. Belfenyéri Gábor művészfotókat készít a gombákról. A felvételek nemcsak úgy készültek, hogy minél jobban felismerhetők legyenek a bizonyos fajok jellemzői, hanem egy-egy víz-cseppel, a háttér gondos megkom-

ponálásával sikerült kiemelten szép és hasznos felvételeket készítenie. Bevallása szerint több mint 10.000 természetfotója van, s ezek nagy része gombákról készült.

– Az anyag adott volt, így értelemszerűen jött az ötlet, hogy valamiképpen mások által is elérhetővé tegyék. Könyvet szerettünk volna szerkeszteni, de végül úgy döntöttünk, hogy az új nemzedék által is élvezhető formában, CD-lemezen jelentetjük meg – mondta a tavábbiakban Téglás Zoltán gombaszakértő, a CD-lemezek munkatársa, aki mindenekelőtt kiemelte dr. Benedek Lajos, a budapesti Szent István Egyetem mikológusprofesszorának a munkáját, aki akkurátusan, türelmesen végignézte a fényképeket, a szövegeket, és szakértelemmel lektorálta.

Az első CD, amelyet tavaly állítottak össze, tulajdonképpen egyedi kezdeményezés, hiszen Marosvásárhely és környékének a gombavilágát eddig még nem mérték fel. Tulajdonképpen egy szabad hétvégén is elérhető vidékről, a megyeszékhely és a vonzáskörzetébe tartozó települések, Mezőpanit, Teremiújfalú, Nagyernye, Somosd, Csej, Székelybós, Kebeleszentivány, a Vácmány- és a nyomáti tető, Jedd, Agárd, Marosszentanna, Marosszentkirály és Marosmalomfalva környékén, a mezőkön, erdőben található gombákról van szó. A CD-n 190 azonosított gombafaj látható

750 képen. Vannak olyan felvételek, amelyek ugyanarról a gombafajról készültek különböző időszakokban vagy időjárási viszonyok közepette, ezzel is megkönynyítve az azonosítást.

Téglás Zoltán elmondta, a CD útmutatást nyújt, főleg azoknak, akik nem akarnak belemerülni a gombák tanulmányozásába. Nagyon sok a szakkönyv ebben a témában, hiszen igazán izgalmas a gombák világa. Mi több, a fajmeghatározás, a rendszerezés is újjászületik, ugyanis eddig a külső alakot meghatározás volt a mérvadó, most a genetikai kódok, a mikroszkópos gombavizsgálat dönti el, hogy a gomba milyen családba tartozik. A CD segít az azonosításban, de amennyiben kételkednek a gombászok a gomba lehetőségében, vigyék el szakértőhöz, mert „a gomba nem játék”. Borzalmas következményei lehetnek a gombamérgezésnek.

Belfenyéri Gábor a rövid vetített előadás alatt kifejtette, ez valóban egy csodálatos színes világ. Igazi élmény fotózni, gyűjteni a gombákat, felfedezni, hogy melyiknek milyen hatása, íze van, mire használható, és mennyire kell vigyázni, hogy ne szedjünk mérgező fajtákat. „Egyetlen céloom volt csupán, hogy a sok ezer fényképet közhasznúvá tegyem, hogy minél jobban megismertessük környezetünk gombavilágát” – mondta a fotók készítője.

Balról jobbra: Téglás Zoltán, Vajda György, Belfenyéri Gábor

A második CD a Nagymezőhavas és környéke (Görgényi-havasok) gombavilágát tartalmazza, azokat a fajokat, amelyeket 600 és 1777 méter tengerszint fölötti magasságban lehet megtalálni. Az album 333 fajról készült felvételeket tartalmazza fajleírás alapján. A gomba neve megjelenik magyarul, latinul és románul is. Ezenkívül minden képen rajta van a fogyasztási szimbólum (ehető, nem ehető, feltételesen mérgező és halálosan mérgező), és a gombamérgezés különböző fázisainak a rövid ismertetése, az elsősegélynyújtás módja. Néhány gombával kapcsolatos tévhitről is olvashatunk, ugyanakkor a CD-n eligazítást kapunk arról, miként készíthetünk gombásztúrát, mikor érdemes gyűjteni, milyen iratlan etikai szabályokat kell betartani és milyen felelősséggel jár a gombászás.

Belfenyéri Gábor megígérte, hogy Téglás Zoltánnal „folytatják a munkát”. A bemutatót követő beszélgetéseken felmerült egy okostelefon-applikáció elkészítése, hogy a mai generáció is magával vihesse a két CD-n rögzített ismerettárat.

Folyamatosan tanulnunk kell és figyelni arra, ami környezetünkben van. Menjünk ki a természetbe, éljünk egészségesen, a természet ajándékait begyűjtve. A gombának a táplálkozásban nagyon fontos szerepe van, ezért is ajánljuk mindenkinek a CD-t, hogy a kellemest a hasznossal ötvözve barangoljanak a természetben – mondta zárásként Belfenyéri Gábor.

A vetített előadást követően a CD-n levő felvételekből fotótárlatot nyitottak meg az emeleti kiállítóteremben. A kiállítás április 27-ig látogatható. A CD-k megvásárolhatók a Bernády Házban.

**A Népújság
hirdetési
irodájában
felveszünk
APRÓ-
HIRDETÉST
a kolozsvári
SZABADSÁGBA,
a csíkszeredai
HARGITA
NÉPÉBE,
a sepsiszentgyörgyi
HÁROMSZÉKBE
és az aradi
NYUGATI
JELENBE.**

*A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL

ELADÓ családi ház Holtmaroson, a központban: 3 szoba, konyha, fürdő, melléképületek, 17 ár, alkudható ár. Tel. 0742-304-245, 0365/800-454. (172)

TANÁROKNAK és diákoknak román nyelvű kémia szakkönyvek eladók. Tel. 0365/431-160. (175-l)

ELADÓ gabonatarló, 100 vékás, 2 rekeszes, fedeles, Marosbogáton. Tel. 0744-849-816. (203)

A MAROS MEGYEI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSI és GYERMEKVÉDELMI VEZÉRIGAZGATÓSÁG közvitára bocsátja a 2017-es évre szóló **SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK CSELEKVÉSI TERVÉNEK** javaslatát a www.dgaspcomures.ro honlapon.

Az írásos javaslataikat 2017. április 10-én 16 óráig várjuk a dgaspmonitorizare@gmail.com e-mail-címre, a 0265/211-561-es faszámra vagy az intézet székhelyén: Marosvásárhely, Trébely utca 7. szám alatt.

Dr. Stekbauer Andrea Melinda megbízott vezérigazgató (sz.-l)

ELADÓ 5 ár beltelek Udvarfalván, 19 ár Nyomáton. Tel. 0747-105-425. (93-l)

ELADÓ tűzifa (bükk). Tel. 0747-933-367. (29)

TŰZIFA eladó. Tel. 0742-732-247. (59909-l)

TŰZIFA eladó. Tel. 0752-578-568. (59909-l)

TŰZIFA eladó házhoz szállítva. Tel. 0740-910-651. (16)

ELADÓ gyertyánfa. Tel. 0749-837-290. (17)

TŰZIFA eladó. Tel. 0746-189-919. (235)

MINDENFÉLE

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, garanciával. Eladók használt hűtők, fagyasztók, kombináltak. Tel. 0722-846-011. (166)

VÁLLALUNK tetőkészítést fémcserépből, bármilyen tetőjavítást, csatorna, lefolyó és fateraszok készítését, szigetelést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258. (104-l)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (58941)

GYERMEKSZERETŐ, tapasztalattal rendelkező DADUST keresünk 1,5 éves lányunk mellé hétköznapokra, 7-8 órás programmal. Tel. 0740-412-212. (250)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk április 6-án **TERNEI BÉLÁRA**, a marosvásárhelyi **IREM** volt alkalmazottjára halálának első évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá szeretettel. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (226-l)

ELHALÁLOZÁS

Fájdalommal, megtört szívvel tudatom, hogy szeretett édesanyám,

BÖLÖNI MÁRIA MAGDOLNA életének 69. évében 2017. április 4-én örökre megpihent. Mindenki, aki ismerte és szerette, végső búcsút vehet tőle 2017. április 6-án 14 órakor a katolikus sírkert alsó kápolnájában, a temetésen. Nyugodj békében, édesanyám!

Lányod, Évi. (243-l)

Szívünk örök fájdalommal emlékezünk április 6-án **FÜLÖP RUDOLFRA** halálának második évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét egy életen át őrzi bánatos felesége, Rózsika, lányai, veje és unokája, Gyopár. (230)

Fájdalommal búcsúzunk szeretett bátyámtól,
VAJDA RÉTI FERENC TÓL.
Emléke legyen áldott!
Testvére, Gyéresi Mária és családja. (238)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett mamink,
özv. KOC SIS FRANCISKA életének 97. évében csendesen megpihent. Drága halottunk temetése április 7-én 13 órakor lesz a református temetőben. Bánatosan búcsúzik egyetlen leánya és családja, két unokája és azok családja, valamint két dédunokája. (259-l)

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy a szeretett édes-apa, nagypapa és após,
GÖDRI IOAN életének 80. évében eltávozott az örökkévalóságba. Temetése 2017. április 7-én, pénteken 13 órakor lesz a marosszentgyörgyi temetőben. Isten nyugtassa békében!

Gyermekei: Puiu és Dori családjukkal. (261-l)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, nagymama, anyós, nagynéni, szomszéd,

MELEG ANNA
szül. Brendus

életének 84. évében, 2017. április 4-én rövid szenvedés után csendesen megpihent. Temetése 2017. április 7-én 14 órakor lesz a kutyfalvi református temetőben, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (253-l)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

Szomorúan értesültünk **JÁSZBERÉNYI EMESE**, a Marosvásárhelyi Rádió volt munkatársa, szerkesztőségi vezetője halálának hírével. Részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak és a kollégáknak. A Kolozsvári Rádió magyar szerkesztősége. (-l)

Hirdetés

Figyelembe véve a 155/201-es, a helyi rendőrségre vonatkozó törvény 14. cikkelye 1/(c) bekezdését és 2. cikkelyét, az 1332/2010-es, a helyi rendőrség működésére vonatkozó módosított és kiegészített keretszabályzatról szóló kormányhatározat 10. cikkelyét, valamint a 286/2011-es, a szerződéses helyek betöltését, illetve a közszférában dolgozók, közpénzből fizetettek szakmai előrelépését szabályozó keretegyezmény általános elveit tartalmazó, utólag módosított és kiegészített kormányhatározat I. fejezetének megfelelően közöljük, hogy intézményünk versenyvizsgát szervez az alábbi tisztségek betöltésére:

két szerződéses állás – ör,

a Szováta polgármestere szakapparátusába tartozó helyi rendőrség keretében

A versenyvizsga három egymást követő szakaszból áll, a következőképpen:

a) a beiratkozási akták értékelése

b) írásbeli vizsga

c) interjú

A következő szakaszon csak azok a jelentkezők indulhatnak, akik az előző szakaszon átmentek.

A versenyvizsga lefolyása:

• **2017. május 4-én 10 órától**, a Szováta Polgármesteri Hivatalban – Fő út 155. szám – **írásbeli**

• **2015. május 5-én 10 órától**, a Szováta Polgármesteri Hivatalban – Fő út 155. szám – **interjú**

A dossziékat a hirdetés kifüggesztésétől számított 10 munkanapon belül kell leadni Szováta Polgármesteri Hivatalában – Fő út 155. szám –, a 4-es irodában, az iktatóban.

A dossziéknak kötelező módon tartalmazniuk kell a 286/2011. évi módosított és újraközölt kormányhatározat 6. cikkelyében előírt dokumentumokat.

A dosszié összeállításához szükséges okiratok:

a) a hatóság vezetőjéhez vagy a versenyvizsgát szervező közintézményhez címzett kérés

b) személyi igazolvány vagy esetenként bármely más, a törvénynek megfelelő, az illető identitását igazoló másfajta dokumentum

c) a tanulmányi végzettséget és más, szakképzést igazoló dokumentumok másolata, illetve az állás hatóságok által igényelt sajátos körülményeinek teljesítését igazoló iratok másolata

d) munkakönyv vagy esetenként a munkahelyi, szakmai régiséget és/vagy a speciális tanulmányokat igazoló bizonylatok másolata

e) erkölcsi bizonylat

f) a családorvos vagy az illetékes egészségügyi egység által a versenyvizsgát megelőző hat hónapon belül kiadott, a munkaképességet bizonyító egészségügyi igazolás

g) önéletrajz

Az egészségi állapotot igazoló bizonylatnak világosan tartalmaznia kell a számot, dátumot, a kiadó nevét és minőségét, a Közegészségügyi Minisztérium által megállapított standard formátumban, az „APT/INAPT” megjegyzéssel – szerződéses személy a helyi rendőrség keretében.

A fent említett okiratok másolatához csatolni kell az eredeti példányokat is, amelyek alapján a vizsgabizottság titkára megállapítja, hogy megfelelnek az eredetinek, vagy a hitelesített másolatokat.

A versenyvizsgán való részvétel feltételei

Általános feltételek:

A jelentkezőknek a 286/2011-es kormányhatározat 3. cikkelye előírásainak kell megfelelniük:

a) román állampolgár, más európai uniós ország, vagy az Európai Gazdasági Térség állampolgára, romániai lakhellyel

b) a román nyelv ismerete (beszéli és írta)

c) a törvény által előírt minimális életkor (betöltött 18 év)

d) teljes munkaképessége birtokában van

e) a családorvos vagy az illetékes egészségügyi egység által kibocsátott igazolással bizonyított, az igényelt állásnak megfelelő egészségi állapot

f) teljesíti a tanulmányi feltételeket (liceumi végzettség, érettségi diplomával)

g) nem ítéltek el emberiség ellen, államellenes vagy hatóság ellen elkövetett, szolgálati vagy szolgálattal kapcsolatos bűncselekmény miatt, hamisítás vagy korrupciós bűncselekmény vagy szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt, ami összeférhetlenné tenné a tisztség gyakorlásával, kivéve ha rehabilitálták

h) teljesíti a tisztség elfoglalásának specifikus feltételeit

i) nem menesztették valamely köztisztviseléstől vagy fegyelmi okok miatt nem bontották fel a munkaszerződését az utóbbi 7 évben

j) nem végzett a törvény által megfogalmazott formában politikai rendőrségi tevékenységet

Sajátos feltételek:

A hatályos törvények által előírt általános feltételek mellett a jelentkezőknek teljesíteniük kell az 1332/2010-es, a helyi rendőrség megszervezését és működését szabályozó keretszabályzat elfogadásáról szóló kormányhatározat 10. cikkelyében előírt sajátos feltételeket:

– középfokú végzettség, érettségi diplomával

– pszichológiai bizonylat, amelynek a következő következtetéseket kell tartalmaznia: ALKALMAS PSZICHOLÓGIAI SZEMPONTBÓL a helyi rendőrség keretében szerződéses állásra (fegyverviselés), gépkocsivezetés. Ez a bizonylat kizárólag az ilyen szempontból jogosított szakintézményből szerezhető be, és szükséges a kinevezéshez, azok a jelentkezők, akik nem rendelkeznek ezzel, nem nevezhetők ki a tisztségbe, kizáró jellegű feltétel

– szakmai tanúsítvány (a 333/2003-as, az objektumok, javak, értékek és személyek őrzésére vonatkozó törvény 36. és 39. cikkelyének megfelelően). A szakmai tanúsítvány a versenyvizsgát követően utólag is beszerezhető. Kizáró feltétel

– önéletrajz

– B kategóriájú hajtási jogosítvány

– stressztűrő és huzamos erőfeszítésre képes személy

A vizsgabizottságba és az óvások megoldására kinevezett bizottságba javasolt személyek nevét és az ügyosztályt, ahol a tevékenységüket kifejtik, Szováta polgármesterének rendelete alapján a törvényes határidőn belül közöljük.

Fülöp László-Zsolt polgármester

Bibliográfia

a helyi rendőrség keretében működő, Szováta város polgármesterének szakapparátusához tartozó szabad őrző-védő tisztségek betöltéséhez

- Románia újra kiadott alkotmánya
- A helyi rendőrségről szóló, módosított és újra kiadott 155/2010-es törvény
- Az 1332/2010-es, a helyi rendőrség szervezését és működését szabályozó keretszabályzatról szóló határozat
- A 17/1996-os, a fegyverek és muníciók rendjét szabályozó módosított törvény fegyverhasználatra vonatkozó 46-52. cikkelyei
- A 295/2004-es, a fegyverek és töltények rendszerére vonatkozó módosított és kiegészített törvény
- A 215/2001-es módosított és újra kiadott helyi közigazgatási törvény
- A 333/2003-as, az objektumok, javak, értékek és személyek őrzésére vonatkozó törvény
- A 152/2008-as, a fegyverek és muníciók rendszerére vonatkozó 295/2004-es törvényt kiegészítő és módosító törvény 63. cikkelye.

Fülöp László-Zsolt polgármester

Sajtóközlemény

Az Azomures 2017-ben is partnere a Cultura Viva Egyesület által augusztus 1–14. között szervezendő Segesvári Akadémia rendezvénynek. Két hét alatt a legjobb külföldi és hazai fiatal zenészek klasszikus zenét tanulnak elismert szakoktatóktól. 2017-ben a következő hangszereken lehet elmélyíteni a tudást: hegedű, brácsa, gordonka, zongora, klarinét, nagybőgő, és lesz egy canto részleg is.

Az Azomures már második éve két ösztöndíjat ajánlott fel marosvásárhelyi diákoknak.

Az Állami Filharmóniának és a Művészeti Szaklíceumnak köszönhetően Maros megye, Marosvásárhely közismert klasszikus zenei központ. Az Azomures által felajánlott ösztöndíj fedezi két diák teljes részvételi költségét. A szelekciót a Segesvári Akadémia Fesztivál és a Marosvásárhelyi Filharmónia képviselői koordinálják. A válogatás 2017. május 12-én lesz a Kultúrpalota kistermében.

„A megyénkben mély gyökeret vert svájci–román közreműködés nyomán a Segesvári Akadémia szervezésével már az utolsó szakaszhoz érkezünk. Örülünk, hogy az Azomures megbízható partnerként állandó támogatója lett megyénk kiemelkedő művelődési eseményének. A fiatal zenészeknek felajánlott ösztöndíjjal az Azomures hozzájárul e különleges humán erőforrással rendelkező romániai megye művelődési életének a fejlesztéséhez” – nyilatkozta többek között *Alexandru Gavrilovici*, a Cultura Viva Egyesület elnöke.

Az érdeklődők a Marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum titkárságán vagy a press.office@azomures.com e-mail-címen jelentkezhetnek a válogatóra. Határidő: 2017. május 5.

Az Azomures sajtóosztálya

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz **SAKÁCSOT, SZAKÁCSSEGÉDET, MOSOGATÓT**. Tel. 0722-268-866. (59609)

TAPASZTALATTAL rendelkező **AUTÓSZERELŐT** keresünk marosvásárhelyi **SZERVIZBE**. Tel. 0744-164-340. (-)

MAGÁNCÉG fiatal, jól képzett **FINOMMECHANIKUST** vagy érettségivel rendelkező, jó kezűgyességgű **FÉRFIGYELŐT** alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet 8–16 óra között: 0265/211-127. (sz.-I)

A Tudor lakótelepi RED-CORNER bárba **BÁROSNŐT** alkalmaz. Tel. 0740-284-468. (18760-I)

ALKALMAZUNK **SAKÁCSOT, SEGÉDSZAKÁCSOT, MOSOGATÓT**. Tel. 0758-674-329. (18754-I)

TEXTILSZITAMŰHELYBE **MUNKÁST** keresünk. Munkaköri leírás: matricák, sziták előkészítése számítógépen és ezek nyomtatása papírra, műanyagra vagy szövetre; nyomtatás előkészítése és elvégzése; a nyomtatott anyagok csomagolása és szállításának előkészítése; információs támogatás az ügyfeleknek és az eladási osztálynak; megrendelések befejezésének a követése. Az ideális jelölt: szakmai tapasztalat legalább 1 év; számítógépes ismeretek (előny a Corel Draw); középfokú végzettség; felelős személy, rendezett, figyel a részletekre és kreatív. Az önéletrajzokat a következő e-mail-címre várjuk: carriere@renania.ro vagy személyesen a következő címre: Bodoni (Budiului) utca 68. szám, Marosvásárhely. Tel: 0265/264-656, fax: 0265/260-906. (sz.)

A híres, jövőbe látó KLARA gyógyító és javasasszony segíteni tud Önnek abban, hogy élete jóra forduljon. Kötéseket, átkokat old fel, kibékíti a szétesett családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást, elűzi a szerencsétlenséget, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, meddőség, depresszió, egyéb betegség esetén, sikert hoz a szerelembe. Minden problémáját megoldja, az eseteket diszkrécióval kezeli.

Köszönetnyilvánítások: a vásárhelyi Marina köszöni Klarának, hogy férjét kigyógyította az alkoholizmusból; Corina Bukarestben két évi különélés után kibékült kedvesével; Németországban Klaus ismét feleségével él, és sikeres üzletember lett; Ferenc Olaszországban kigyógyult a depresszióból, 7 év után megnősült; Constantin Kolozsváron újra a családjával van; Cristian Nagyváradon összeházasodhatott szerelmével; az amerikai George sikeres vállalkozás tulajdonosa.

Hívják bizalommal, Klara asszony 100% garanciát vállal munkájáért. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

Marosvásárhely municípium

versenyvizsgáló felvesz szakfelügyelőt egy átmenetileg megüresedett állás betöltésére a Közterület-kezelő Igazgatóság városrendezési, közegészségügyi és környezetvédelmi osztályára

Az állást olyan jelentkezők tölthetik be, akik eleget tesznek a 2011. évi, utólagosan módosított és kiegészített 286-os kormányhatározattal elfogadott keretszabályzat 3-as cikkelyében előírtaknak.

Sajátos követelmények:

- felsőfokú jogi végzettség licencdiplomával
- legkevesebb öt év szakmai tapasztalat

A versenyvizsgát a polgármesteri hivatal Győzelem tér 3. szám alatti székhelyén tartják, az alábbiak szerint:

- 2017. április 21-én 12 óra – a dossziék benyújtásának határideje

- 2017. május 2-án 10 óra – írásbeli vizsga.

A meghallgatás időpontját később közöljük.

A beiratkozáshoz szükséges iratok és a könyvészet listája a www.tirgumures.ro weboldalon tanulmányozható.

Bővebb tájékoztatás a 0265/268-330-as telefonszám 110-es mellékállomásán vagy a székhelyen: Győzelem tér 3. szám, 87-es iroda.
Dr. Dorin Florea polgármester

Tirgu Mures 88,2% Bovaia 102,2%
Marosvásárhely
r . a . d . i . o
Flegin 94,7% Sighisoara 104,3%
Bacsauzeu
Begevszar

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
- Optika-Optofarm - 0265/263-351

- Optolens szemsebészet - 0265/250-344
- Marmed - 0756-468-658
- járóbeteg-rendelő: - 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307

e-mail: marmed@marmed.ro,
www.marmed.ro

- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtalaj készítése - 0265/263-021
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928

- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888

- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710

- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- kosszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0745-609-830
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
- a rom. katolikus temető területén ,

- teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

- Thomas Hux sofőriskola - 0741235-239,
- 0365/882-842

- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transservice - 0265/216-242
- World Travel Shop turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Interours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Vásároljon könyvet legalább 50 lej értékben
megújult marosvásárhelyi
Kobak könyvesboltunkban,
mi pedig megkínáljuk egy csésze kávéval vagy teával,
ízlése szerint!

Kobak

Megtalál bennünket a Győzelem tér 18. szám alatt
(az egykori posta toronyépülete mellett, a központban)!

NUMAI
DIN INGREDIENTE NATURALE
Timko
BELYÁNKÁ - TEGESZ
TERMÉSZES ALAPANYAGOKBÓL
CSAK
Hagyományos receptek
természetes
alapanyagokból!
Jó étvágyat!

Marosvásárhelyi 96 FM
Rádió Románia 106,8 FM
www.marosvasarhelyiradio.ro 1323 AM

NÉPÚJSÁG KOSÁR 2+1

Értékük egyenként 100 lej, ebből kettőt a marosvásárhelyi, egyet a vidéki olvasók között sorsolunk ki.

Ha összegyűjtnek 10 darabot a 2017 áprilisában hetente több alkalommal megjelenő pályázati szelvényekből, ezekkel olvasóink részt vehetnek a Népújság-kosár havi sorsolásán.

ADJON ESÉLYT A SZERENCSENEK!

A következő hónap 25-ig (postai bélyegző dátuma) küldheti vagy hozhatja be személyesen a kivágott és személyi adataival (név, lakcím, esetleg telefonszám) kiegészített 10 db összegyűjtött szelvényt a következő címre:

Red. Népújság, 540015 Tg. Mureş, str. Dózsa Gy. nr. 9.

A borítékra kérnénk ráírni: NÉPÚJSÁG-KOSÁR

A nyilvános sorsolásra 2017. május 26-án, szerdán 16 órakor kerül sor a Bernády Házban (Baross Gábor – Horea utca

6. szám).

OLVASSON ÉS PÁLYÁZZON!

Beküldési határidő: 2017. május 25.

A sorsoláson résztvevők között ezúttal is gazdára talál a HUSEGTOMBOLA 100 lej értékben.

Próbáljon szerencsését!

NÉV 3.

LAKCÍM

TELEFONSZÁM

NÉPÚJSÁG
április **KOSÁR**

all hits radio
atlasfm
106.4 FM
TG. MUREŞ
GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!
AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

GUTENBERG KÖNYVESBOLT SAXUM
Áprilisban díszhelyen a SAXUM KIADÓ
10% KEDVEZMÉNY
RANSCHBURG JENŐ MŰVEI
Gutenberg Könyvesboltok
Cikkszerevő: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 gutenbergkonyvesboltcikkszerevő
Székesfehérvár: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 gutenbergkonyvesboltsekesfehervarhelyi
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhelyi